

با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم و استاندار کاسرسی اسپانیا:

تفاهم‌نامه همکاری میان ژئوپارک‌های قشم و اسپانیا به امضاء رسید

صفحه ۸ را بخوانید

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار اظهار کرد:

بالسازی و ساخت مدارس سیل زده، ماموریت سازمان منطقه آزاد چابهار

صفحه ۶ را بخوانید

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیشی تاکید کرد:

واگذاری زمین با کاربری تجاری در جزیره کیش انجام خواهد شد

صفحه ۲ را بخوانید

ضرورت جذب سرمایه گذاری های خارجی در مناطق آزاد ایران:

تکوین دیپلماسی اقتصادی از معبر

مناطق آزاد

صفحه ۴ را بخوانید

اخبار مناطق آزاد

شماره ۲۷
دوشنبه ۷ بهمن ماه ۱۳۹۸
سال دوم - ۵۰۰۰ تومان

نگاهی به عملکرد صادراتی

منطقه آزاد تجاری-صنعتی ارس

گذر از سیل تحریم

در شاهراه ضیاءالملک

صفحه ۷ را بخوانید

حضور مناطق آزاد ایران در نمایشگاه گردشگری فیتور ۲۰۲۰ اسپانیا

ایران تبادل نظر شد.

سرمایه گذاری هتل سازان مطرح دنیا در مناطق آزاد ایران

در حاشیه برگزاری نمایشگاه گردشگری فیتور ۲۰۲۰ اسپانیا، نمایندگان دبیرخانه شوریایی مناطق آزاد کشور از غرفه های و سازمان های مناطق آزاد کشور بازدید کردند. پیشرو در صنعت هتل بازدید کردند. در این بازدید هر یک از نمایندگان سازمان های مناطق آزاد کشور، اطلاعاتی درخصوص مزیت ها و پتانسیل های موجود در مناطق متبوع خود ارائه کردند.

پس از مذاکرات انجام شده، پیشنهاد ساخت هتل در مناطق آزاد کشور تحت لیسانس برندهای مختلف همچون پالادیوم، hotel best hitels ،htophotels ،santos.

besthotel ارائه شد.

بر این اساس، مقرر شد اطلاعات مناطق آزاد در قالب مکاتبات میان طرفین انجام شده تا در آینده نزدیک طرح امکان پذیری ایجاد هتل در مناطق آزاد اجرایی شود.

ارائه پتانسیل های گردشگری مناطق آزاد به سازمان جهانی گردشگری

در نشست هیات اعزامی مناطق آزاد در نمایشگاه صنعت گردشگری فیتور ۲۰۲۰ با مشاور سازمان جهانی گردشگری، بر ضرورت همکاری با این نهاد بین المللی تاکید شد.

در دیدار محمدرضا رستمی معاون فرهنگی، گردشگری و صنایع خلاق دبیرخانه شوریایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و نمایندگان سازمان های مناطق آزاد با خانم «یواندا پردومو» مشاور سازمان جهانی گردشگری و متخصص در حوزه تدوین استراتژی های توسعه گردشگری، توافق شد پتانسیل های گردشگری مناطق آزاد در اختیار این نهاد بین المللی قرار گیرد.

در ادامه این نشست مقرر شد، سازمان جهانی گردشگری نسبت به ارائه پیشنهاد و راهکارهای بهره مندی مناطق آزاد اقدام نمایند.

تخصصی انجام شود.

رستمی همچنین به برگزاری دومین نشست نمایندگان دبیرخانه شوریایی مناطق آزاد و سازمان های مناطق آزاد در نمایشگاه فیتور با هیات گردشگری کشور پرتغال در غرفه این کشور خبر داد و اظهار داشت: در این نشست ابتدا تبادل اطلاعات درخصوص ظرفیت ها و فرصت های همکاری صورت گرفت که در این بین جاذبه ها و مزیت های مناطق آزاد معرفی شد. از آنجا که اصلی ترین وظیفه هیات گردشگری پرتغال، توسعه و هماهنگ نمودن شرکت های گردشگری آن کشور بود، معرفی مناطق آزاد می تواند شروع بسیار مفیدی برای جذب گردشگر از آن کشور باشد و مقرر شد تبادل اطلاعات با محوریت جذب گردشگر از کشور پرتغال انجام گردد.

معاون فرهنگی، گردشگری و صنایع خلاق دبیرخانه شوریایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به برگزاری سومین نشست نمایندگان دبیرخانه شوریایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سازمان های مناطق با شرکت گردشگری و سفیر Splendid هم اشاره کرد و گفت: پس از معرفی ظرفیت ها و مزایای مناطق آزاد همچون عدم نیاز به ویزا در مناطق آزاد، پیشنهاد های متعدد همکاری با آن شرکت درخصوص ایجاد تور ترکیبی ایران و امارات یا ایران و ترکیه، ایجاد دفتر کار آن شرکت در کیش و همکاری با شرکت های گردشگری مناطق آزاد ارائه شد و در نهایت مقرر شد ارتباط با مدیرعامل و هیات مدیره آن شرکت تداوم یابد تا در سال آینده بتوان طرح های مذکور را در مناطق آزاد پیاده سازی کرد.

رستمی همچنین با اشاره به بازدید «خانم آنا لارانیاقا»، مدیرکل نمایشگاه های مادرید از غرفه مناطق آزاد در نمایشگاه فیتور اذعان داشت: نشست با محوریت اشتراکات تجربیات در بخش های مختلف صنعت گردشگری با ایشان برگزار شد و درباره برگزاری نمایشگاه های مختلف با محوریت گردشگری در مناطق آزاد

نمایشگاه فیتور اسپانیا، به عنوان یکی از بزرگترین و مهم ترین نمایشگاه های صنعت گردشگری در دنیا، روز دوم بهمن ۹۸هـ در حالی چهلمین دوره از برپایی خود را آغاز کرد که نمایندگان از مناطق آزاد جمهوری اسلامی ایران نیز در این نمایشگاه حضور داشتند.

در این نمایشگاه که از روز دوم تا ششم بهمن ماه در شهر مادرید پایتخت اسپانیا برپا بود، نمایندگان متشکل از معاون فرهنگی، گردشگری و صنایع خلاق دبیرخانه شوریایی مناطق آزاد و سازمان های مناطق آزاد تجاری-صنعتی کیش، ارس، اروند و قشم حضور داشتند و ظرفیت ها و توانمندی های این مناطق در حوزه های جذب توریست، سرمایه گذاری در بخش های هتلداری و مقاصد پروازی و معرفی جاذبه های گردشگری را به نمایش گذاشتند.

معاون فرهنگی، گردشگری و صنایع خلاق دبیرخانه شوریایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از مذاکره و رایزنی هیات مناطق آزاد ایران با گروه های سرمایه گذاری از کشورهای اروپایی در حوزه گردشگری در جریان برگزاری نمایشگاه گردشگری فیتور ۲۰۲۰ اسپانیا خبر داد.

محمدرضا رستمی که همراه جمعی از مدیران عامل و معاونین سازمان های مناطق آزاد تجاری-صنعتی به منظور حضور در نمایشگاه گردشگری فیتور اسپانیا به مادرید پایتخت اسپانیا سفر کرده بود، با اشاره به اینکه برگزاری نشست های تخصصی با سرمایه گذاران و فعالان حوزه گردشگری به ویژه کشورهای اروپایی یکی از اولویتهای گروه اعزامی از مناطق آزاد ایران به این نمایشگاه بود، گفت: نشست با هیات و کمیته گردشگری کشور کرواسی برگزار شد و جاذبه ها و فرصت های گردشگری و سرمایه گذاری مناطق آزاد ایران به منظور همکاری در آینده نزدیک معرفی شد.

وی ادامه داد: از آنجا که وظیفه این کمیته، هماهنگی بین شرکت های مختلف گردشگری در کشور کرواسی بود، مقرر شد هماهنگی های لازم به منظور عقد تفاهم نامه و برگزاری نشست های

یوسف الله پوریدی زاده

مدیر روابط عمومی و امور بین الملل سازمان منطقه آزاد ارس

ارتباطات و توسعه در مناطق آزاد

این مجموعه رسانه و پیام است و بخش دیگر الزامات و اقتضات توسعه که هم مادی و هم معنوی است، ما اگر دوره های مختلفی را که برای رسانه ها تعریف شده در سه مرحله دسته بندی کنیم، مرحله نخست خوش بینی به رسانه است؛ در این دوره گفتمان غالب پیرامون مفاهیمی چون نوسازی و توسعه خطی تعریف می شود. با این فرض که رسانه های می توانند فرآیند مدرن شدن را تسریع کنند یعنی مسیر توسعه که در پیش فرض همان مسیر طی شده در کشورهای توسعه یافته غربی است، در رسانه ها تصویر و تبلیغ می شود و بر این اساس نگرش شهروندان هر جامعه ای هم تغییر پیدا می کند.

دوره بعدی که متعاقب این نگاه و این گفتمان شکل گرفت، دوره انتقادی است؛ گفتمان شکل دهنده این نگاه با مفاهیمی چون وابستگی، مصرف زدگی، یکسان سازی شکل گرفت؛ در این مرحله نگاه غالب این بود که رسانه ها باعث ترویج مصرف گرایی، بالا رفتن میزان وابستگی می شوند و بنابراین در هر جامعه ای که رادیو و تلویزیون، مطبوعات و دیگر رسانه ها رشد کنند، به جای پیشرفت، وابستگی و وادادگی رخ می دهد. این نگاه انتقادی در جهان ارتباطات البته بسیار گسترده شد و در کشور ما هنوز با قوت دنبال می شود. اما با این حال مرحله دوم نیز ماندگار نشد.

مرحله سوم اصولاً پیش فرض ها را کنار می گذارد و عمدتاً به مباحثی همچون فناوری رسانه ها، تکنیک های ارتباطی و ظرفیت رسانه ها می پردازد. در این دوره عمدتاً معنای فنی مورد توجه است؛ اما از این زمان به بعد مباحث کاملاً متفاوتی در فضای مطالعاتی حوزه ارتباطات شکل گرفت. بعد از این مرحله، ورود به عصر اطلاعات و مطرح شدن عصر اینترنت اصولاً بنیادهای جدیدی را در عالم ارتباطات شکل داد. در این دوره این موضوع مطرح می شود که رسانه ها و ارتباطات چقدر می توانند خالق کنش های ارتباطی باشند؟ چقدر می توانند مخاطب مصرف کننده پیام را به مخاطب مشارکت جو تبدیل کنند؟

در این دوره اهمیت رسانه به این است که تا چه اندازه می تواند در فعالیت یا انفعال مخاطب اثر داشته باشد. رسانه در این تعریف یک ابزار برای تعامل دوسویه و هماهنگی و برابری تولیدکننده و مصرف کننده پیام است. در این دوره دیگر فهم رسانه به عنوان ابزار دولت یا حاکمیت مطرح نیست؛ به بیانی دیگر اگرچه رسانه خیلی مهم است و نقش موثری را در توسعه دارد، ولی در عین حال نقش رسانه نقش دولت و احزاب و نهادهای مدنی نیست. رسانه، رسانه است و می تواند واسطی میان همه نهادهای اجتماعی باشد بدون اینکه در انحصار یا کنترل هیچ یک از آنها باشد، زیرا ارتباطات و به عبارت خاص تر، رسانه ها در روند توسعه، ساز و کار منحصربه فردی را باید دنبال کنند و این درست نیست که هر جا حکومت، دولت، نهاد مدنی، حزب، دانشگاه و... نتوانسته وظایف خود را به صورت کامل انجام دهد، توقع داشته باشیم که رسانه بیاید و نقص ها را بپوشاند.

به نظر می رسد که ابتدا باید تعریف درست از رسانه و نقش آن را ارائه کنیم و این تعریف درست از رسانه و ارتباطات و در کنار آن توسعه می تواند به کمک سیاستگذاران مناطق آزاد بیاید تا در آن شاهد خلق کنش های ارتباطی و مخاطب مشارکت جو باشیم؛ در این صورت خواهد بود که توسعه از شتاب متوازن برخوردار خواهد شد.

سر مقاله

هم پیوندی دو مقوله توسعه و ارتباطات به ویژه با گسترش دایره نفوذ فناوری های ارتباط و تسلل های جدید رسانه ای، از جمله مباحث و تجارت مطرح در جهان کنونی و جامعه ما است. توجه به این مباحث اگرچه سابقه ای طولانی دارد، اما در شرایط فعلی به این اعتبار توجه به این موضوع بیشتر شده که تغییرات اجتماعی و فرهنگی و نقش رسانه ها در این زمینه اهمیت بیشتری پیدا کرده است؛ به همین نسبت موضوع ارتباطات و توسعه در مناطق آزاد نیز حائز اهمیت دوچندان می باشد. اگر در یک تعریف ساده ارتباطات را مجموعه ساز و کارهایی برای انتقال پیام بدانیم، کالا و انسان از این سه زمینه مختلف سه برونداد ارتباطی هم شکل می گیرد که به ترتیب شامل رسانه، تجارت و حمل و نقل می شود که با این تعریف از ارتباطات می توانیم بگوییم که نقش این ساز و کار اصالتاً شتاب دادن به جابه جایی در روند توسعه است؛ به این معنی که ارتباطات، حوزه تسریع و تسهیل تغییر است؛ به بیان دیگر تغییری که به طور طبیعی در حال انجام است، به کمک ساز و کارهای ارتباطی شتاب پیدا می کند.

اگر توسعه را نیز با بالا رفتن ظرفیت های مادی و معنوی یک جامعه و رسیدن به سطوح تازه ای از پیچیدگی، نظام و نوآوری است در نظر بگیریم، این تعریف از یکسو ناظر به تحولاتی است که در جامعه ای به اعتبار بالا رفتن توانایی ها و قابلیت های مادی اش رخ می دهد، همچون رشد سرمایه گذاری، صنعتی شدن، شهرنشین شدن، اشتغال و... و از سوی دیگر تحولاتی که با افزایش امید به آینده، مشارکت، همبستگی و اعتماد مداوم و... این تغییرات نظم جدیدی را در جامعه به وجود می آورد که در نوع خود، مبتنی بر نوآوری و برخورد از پیچیدگی های ساختاری بیشتری است. اما اینکه ارتباطات با همان تعریفی که ذکر شد چقدر می تواند در بالا بردن ظرفیت های مادی و معنوی یک جامعه موثر باشد، در حوزه نقش های تاثیر گذاری کیفی و کمی ارتباطات قابل بحث است؛ اما آنچه که بیش از دیگر بخش ها می تواند موضوع بحث باشد، ارتباطات از منظر انتقال پیام است؛ در واقع هم رسانه و هم آنچه در رسانه ها بازتولید می شود یعنی روابطی که به اعتبار رسانه ها بین افراد، جامعه، گروه های اجتماعی، حاکمیت و نظایر آنها نظم می یابد و تعریف می شود. در این وضعیت رسانه ها هم می توانند پیش برنده و شتاب دهنده شاخص های مادی و معنوی توسعه باشند و هم مانع این موضوع؛ و این بستگی به زمینه ای دارد که پیام رسانه ها در آن فهم و کدگشایی می شود و اینجا موضوع این است که رسانه ها هم می توانند کنشگری را در مخاطب برانگیزند و هم نظاره گری را با فهم پیام های رسانه ای و خوانش و تفسیر آن در مخاطبان به اعتبار جریان هایی که در جامعه وجود دارد، می تواند متفاوت باشد و یعنی جامعه ای که افقی را در برابرش ترسیم کرده باشد و امید به آینده داشته باشد، فهم یا واکنش خاصی به پیام رسانه ای دارد و جامعه ای که این طور نیست، واکنش یا فهم دیگری. در حالت اول احتمال کنشگر بودن مخاطب بالاست، همچنان که در جامعه کارگر یا کارفرما از کارش راضی باشد یا خیر، نهادهای مدنی و بدنه جامعه به حاکمیت اعتماد داشته باشد یا نه، مواجهه اش با رسانه متفاوت می باشد و طبیعتاً آثار یا عوارض رسانه ها هم متفاوت است و در نهایت ما با بخشی از یک مجموعه روبه رو هستیم، بخشی از

جناب آقای دکتر جعفر آهنگران
معاون محترم برنامه ریزی و هماهنگی امور مناطق
دبیر خانه شوریایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

بانهایت تاسف و تائر در گذشت پدر گرامیتان را تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال برای ایشان
آمرزش و علو درجات و برای بازماندگان سلامتی مسئلت داریم.

نشریه اخبار آزاد مناطق

واگذاری زمین با کاربری تجاری در جزیره کیش انجام نخواهد شد

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش تاکید کرد:

همچنان کالاها به جزیره کیش وارد می‌شود و با پیگیری‌ها و مکاتباتی که انجام شده، مشکل اصلی رفع خواهد شد و مناطق آزاد با این بخشنامه مستثنی از قوانین ممنوعیت‌ها می‌شود.

مظفری ادامه داد: باید از منطق و قانون در کنار هم دفاع کنیم تا محدودیت و ممنوعیت برای مناطق آزاد مخصوصا جزیره کیش که پایه اصلی فعالیت آن گردشگری است،

عنوان یک سرمایه برای آنان لحاظ شود و نوع رویکرد سازمان منطقه آزاد کیش این است که در کنار پروژه‌هایی مثل میکا و سایر پروژه‌های بزرگ، چنین پروژه‌هایی هم اجرا شود.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش از رفع محدودیت‌ها در موضوعاتی چون گمرک، ثبت سفارش و ممنوعیت واردات با پیگیری سازمان خبر داد و اظهار داشت:

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش تاکید کرد: واگذاری زمین با کاربری تجاری نخواهیم داشت و با توجه به استراتژی‌های تعریف شده در سازمان منطقه آزاد کیش، به درخواست سرمایه‌گذاران برای تغییر کاربری‌ها اقدام خواهیم کرد.

غلامحسین مظفری در بازدید از پروژه‌های عمرانی که طبق روال و برنامه هر هفته انجام می‌شود، به اسکان نیروهای انسانی در مناطق همجوار به عنوان یکی از مباحث جدی سازمان منطقه آزاد کیش اشاره کرد و گفت: به منظور کاهش هزینه‌های زندگی برای ساکنان در کیش، طی بازدیدی که از بندر آفتاب داشتیم، قصد داریم امکاناتی فراهم کنیم تا در بندر آفتاب شرایط برای افرادی که قصد کار کردن را در جزیره کیش دارند و مسکن اولویت اول آنها است، مهیا شود.

وی با بیان این که در بندر آفتاب زیرساخت‌های مناسبی ایجاد شده است، افزود: برای آغاز می‌توانیم ۱۰۰۰ واحد مسکونی با شرایط و امکانات مناسب در بندر آفتاب ساخته و به متقاضیان واگذار کنیم که خود می‌تواند به

حضور سازمان منطقه آزاد کیش در نمایشگاه گردشگری فیتور ۲۰۲۰ اسپانیا

سازمان منطقه آزاد کیش در یک پایوب مشترک به نام مناطق آزاد، در نمایشگاه صنعت گردشگری فیتور ۲۰۲۰ مادرید که از دوم تا ششم بهمن ماه در اسپانیا برگزار گردید، حضور پیدا کرد.

در این نمایشگاه که یکی از برجسته‌ترین نمایشگاه‌ها در حوزه صنعت گردشگری و بازاریابی پذیرنده و ارسال کننده گردشگران در دنیا است و هر ساله برگزار می‌شود، سازمان منطقه آزاد کیش به همراه سازمان‌های منطقه آزاد اروند و ارس در قالب پایوب مشترک مناطق آزاد در این نمایشگاه شرکت کرد.

این نمایشگاه یکی از کامل‌ترین ابزارهای فروش موجود در صنعت گردشگری است که امکان ترکیب تمام فعالیت‌های تجاری و بازاریابی و بهترین رابطه‌ها با کمترین قیمت را برای رسیدن به سریع‌ترین و مستقیم‌ترین راه به مشتریان فراهم می‌سازد.

به طور کلی نمایشگاه صنعت گردشگری مادرید ۲۰۲۰ FITUR سکوی ارتباطات در سطح جهانی جهت گسترش راهبردهای آینده با در نظر گرفتن تقاضاهای مشتریان و بهبود صنعت گردشگری است.

معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد کیش خبر داد:

استقبال شرکت‌های دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده از نمایشگاه بین‌المللی انرژی کیش

معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد کیش گفت: ۱۲۰ شرکت دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده در شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی انرژی کیش حضور داشتند.

ناصر آخوندی در حاشیه شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی انرژی کیش اظهار داشت: اکثرا غرفه‌ها در این نمایشگاه دانش‌بنیان بودند و با تولید کالاها استراتژی ضمن اینکه از خروج ارز جلوگیری می‌کنند، از مزیت صادرات را نیز برخوردارند و آرزوی می‌کنند.

وی با بیان این که در مرکز نوآوری کیش جایگاه بیش از ۸۰ شرکت دانش‌بنیان و بیش از ۴۰ شرکت شتاب‌دهنده آماده شده و فضای مناسبی برای شروع فعالیت این شرکت‌ها فراهم شده است، افزود: تسهیلات ویژه‌ای را برای شرکت‌های دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده در نظر گرفته‌ایم که در سال‌های ابتدایی، اجاره‌ای از آنان دریافت نمی‌شود و اگر موفق به تولید محصول شده باشند، مساعدت‌های مالی نیز می‌شوند و یک مکان دیگر نیز به مساحت ۱۰ هزار مترمربع مناسب برای فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان آماده شده و در اختیار آنان قرار خواهد گرفت.

آخوندی تاکید کرد: رویکر ما در جزیره کیش، ایجاد یکی از مهم‌ترین مراکز علمی، فن‌آوری و نوآوری کشور است که همه ملزوماتی که برای شرکت‌های شتاب‌دهنده، دانش‌بنیان و نوآور می‌تواند باشد، در مرکز نوآوری کیش لحاظ شده و سازمان منطقه آزاد کیش از ابتدا تا انتها در کنار آنان خواهد بود.

معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد کیش از همه شرکت‌های دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده که در این نمایشگاه شرکت کردند، دعوت نمود در مرکز نوآوری کیش حضور داشته باشند و از همه مساعدت‌های لازم بهره‌مند شوند. گفتنی است، شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کیش در راستای مقابله با آثار تحریم و به منظور معرفی ظرفیت‌ها، تجهیزات و صنایع نفت، گاز، پالایش، پتروشیمی، برق و انرژی ایران، به نمایندگان کشورهای شرکت‌کننده برپا شده بود.

شایان ذکر است، در این نمایشگاه، فعالان، سازندگان و متخصصان صنعت نفت ایران با مشارکت بیش از ۱۴۰ شرکت داخلی و خارجی از کشورهای چین، ایتالیا، ژاپن، انگلیس، هلند، امارات متحده عربی، روسیه و کره جنوبی، انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی صنایع نفت، گاز، پالایش، پتروشیمی، برق و انرژی حضور داشتند.

مظفری در بازدید از مجموعه تجاری-تفریحی میکا عنوان کرد:

تسهیل در روند سرمایه‌گذاری در کیش با اصلاح شیوه‌نامه‌ها

در نظر گرفته شده است که تنها برای ۴۰ هزار نفر ساکن جزیره و یا گردشگران طراحی نشده، بلکه مخاطبان آن جامعه دانش‌آموزان کل کشور هستند و برنامه‌ریزان صنعت گردشگری باید در این زمینه اقدام کنند.

وی همچنین از هزینه‌کرد ریالی و ارزی قابل توجه برای راه‌اندازی خط تله‌کابین میکا خبر داد.

کشتکار که از سرمایه‌گذاران قدیمی کیش است، با اشاره به اینکه فروشگاه‌های این مجموعه در مرحله سفید کاری به خریداران، بهره‌برداران و یا مستاجران تحویل داده می‌شود، اظهار کرد: فضایی که قابلیت اجرای دکوراسیون دارد در این مجموعه ۸۴ هزار متر است که تا یک سال آینده اجرایی خواهد شد.

مدیرعامل شرکت پارس میکا کیش با بیان این که برای بهره‌برداران تسهیلات بلندمدت در نظر گرفته شده است، افزود: به واسطه سرمایه در گردش و اسناد مالکیت، تضامین ۲ هزار میلیارد تومانی از طریق بانک برای بهره‌برداران گرفته شده است و به آنان تسهیلات داده‌ایم و به طور کلی جدا از ارزش مجموعه میکا و دوراندیشی‌ها، بیش از ۳ هزار میلیارد تومان تسهیلات مصوب گرفتیم.

کشتکار گفت: پروژه در شهریور سال آینده، طی برنامه‌ای به بهره‌برداران تحویل می‌شود و به همین دلیل تمام نگرانی ما راه‌اندازی سیستم خنک‌کننده مجموعه تفریحی تجاری میکا بود که با رایزنی با شرکت آب و برق کیش، پنج مگاوات از ۱۵ مگاوات برقی که خریداری شده است، تا هفته آینده تحویل می‌شود.

مدیرعامل شرکت پارس میکا کیش، سازمان منطقه آزاد کیش را پشتوانه این طرح عنوان کرد و گفت: به واسطه اعتماد، تعامل و جدا نداشتن سازمان منطقه آزاد کیش از این مجموعه، در هر شرایطی فعالیت کرده‌ایم و امور را به انجام رسانده‌ایم.

دکوراسیون داخلی بهره‌برداران و سرمایه در گردش از بانک مصوب اخذ کرده‌ایم و این طرح به صورت مشارکتی با بانک گردشگری انجام می‌شود و همچنین ارزش این پروژه حدود هشت هزار میلیارد تومان کارشناسی شده که بانک سهم خود را به بورس اعلام کرده است و تا به اینجای کار حدود دو هزار میلیارد تومان با هزینه مالی برای این پروژه ملی هزینه شده است.

وی با بیان این که مجموعه میکا به تنهایی قادر به جذب سرمایه‌گذار نیست، گفت: با بانک وارد مسائل اقتصادی و سرمایه‌گذاری شدیم و از سوی دیگر، این مجموعه کتابچه‌های سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاری‌های هدفمند طراحی و چاپ کرد که مخاطبان آن دو گروه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی بودند و در واقع برای کسانی طراحی شده بود که قصد برگشت سرمایه مناسب دارند.

مدیرعامل شرکت پارس میکا کیش در ادامه با ارائه توضیحاتی درخصوص فضای کلی مجموعه میکا عنوان کرد: در این مجموعه، آکواریومی با حجم یک و نیم میلیون لیتر آب

ستاد جذب و رفع موانع سرمایه‌گذاری و تولید هر هفته برگزار می‌شود و در این ستاد کارها پیگیری خواهد شد تا موانع رفع گردد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش با اشاره به اصلاح شیوه‌نامه‌ها برای تسهیل روند سرمایه‌گذاری و آثار مثبت آن گفت: ۱۲ شیوه‌نامه تاکنون اصلاح شده و حدود ۶ مورد برای اصلاح در دستورکار سازمان منطقه آزاد کیش قرار گرفته است و در این خصوص ضمن اینکه شفافیت در کارها در دستورکار بوده، تسهیلاتی را فراهم کرده‌ایم که امور با سرعت پیش برود و مهم‌تر از همه اینکه در آینده این مشکلات برای مدیریت‌های بعدی به ارث نرسد.

مدیرعامل شرکت پارس میکا کیش نیز در این بازدید با اشاره به لزوم استانداردسازی اماکن تفریحی و تجاری پروژه‌ها گفت: امروزه شاخصه و ایده‌آل‌های استاندارد سازی تغییر کرده است و باید در بحث بازاریابی و بهره‌برداری از پروژه‌ها به گونه‌ای عمل کنیم که اتفاقات خوبی رقم زینم.

نادر کشتکار افزود: در این پروژه، تسهیلات سه هزار میلیارد تومانی جهت خریداران،

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت: بسیاری از شیوه‌نامه‌های سازمان منطقه آزاد کیش برای تسهیل روند فعالیت سرمایه‌گذاران اصلاح شد.

غلامحسین مظفری در بازدید از پروژه میکا با ابراز خرسندی از اینکه پروژه تفریحی-تجاری میکا با وجود فراز و فرودهای فراوان، در شرایط مطلوب، با کیفیت و سرعت خوبی در حال پیشرفت است، گفت: جزیره کیش نیاز به چنین پروژه‌های بزرگ و متفاوتی دارد تا پیشرو شدن این جزیره در بحث گردشگری زودتر محقق می‌شود.

وی با اشاره به اشتغال مستقیم سه هزار نفر در پروژه میکا مال خاطر نشان کرد: در پروژه میکا مال جهاد اقتصادی بزرگی در حال رخ دادن است که همه باید کمک کنند و در کنار هم قرار بگیرند. در شرایط دشوار کشور، تأمین این حجم از کالا و مصالح با سختی بسیاری همراه است که خوشبختانه این پروژه از این مراحل عبور کرده است.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش تاکید کرد: تفاوت‌ها و شاخص‌های پروژه‌ها در ابعاد بزرگ و کوچک لحاظ شده و از پایان امسال اجرایی می‌شود، به صورتی که تفاوت‌ها در اجرای پروژه‌های مختلف محسوس خواهد بود.

وی با بیان این که در یک سال گذشته، آسیب‌شناسی پروژه‌ها در موضوعات مختلف بسیار وقت‌گیر بود، اما خوشبختانه همکاران من توانستند این مهم را به سرانجام برسانند، افزود: وجود ۱۵۴ پروژه متوقف شده و نیمه‌تمام و تعیین و تکلیف این پروژه‌ها، یکی دیگر از مشکلات سازمان منطقه آزاد کیش در یک سال گذشته بود که در حال حاضر بسیاری از پروژه‌ها با برگزاری کارگروه‌های تخصصی و آسیب‌شناسی آنها، مجددا شروع به کار کرده‌اند.

مظفری عنوان کرد: برای این پروژه‌ها جلسه

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش عنوان کرد:

تشکیل ستادی با محوریت کیش جهت نمایش اتفاق‌های قرن چهاردهم

منطقه آزاد کیش علاقه‌مند انجام وظیفه و ایفای رسالت خود در این زمینه است تا در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی نقش آفرینی کند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش با ابراز همدردی با خانواده‌های «شهدای هوایی‌های اوکراینی»، پیشنهاد برگزاری مراسم یادمان این شهدا و سردار شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی را در قالب مسابقه معماری در کیش و دعوت از خانواده‌های شهدا را به جزیره مطرح کرد و گفت: ما می‌توانیم با بهره‌گیری از ظرفیت صدا و سیما کیش و ارتباط با شبکه‌های دیگر، در سطح ملی فعالیت کنیم و کارهای مشترک انجام دهیم و با بازتاب این مراسم از صدا و سیما، در بعد اخلاقی، انسانی و ملی التیامی برای خانواده‌های سانحه‌دیدگان باشیم. گفتنی است، در پایان نشست، از عوامل روزنامه بشارت کیش با اهداء لوح و هدیه‌ای به رسم یاد بود تقدیر شد.

چهاردهم، با محوریت جزیره کیش، در صدد اجرای طرحی متنوع در حوزه‌های مختلف با همراهی مردم هستیم.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش اذعان داشت: جزیره کیش در این شرایط می‌تواند منشأ آرامش و نشاط باشد و سازمان

مردمی و نمایندگان آنان می‌پردازم که این امر در اشراف به موضوعات مختلف و تعیین و تدوین تمهیدات لازم بسیار تاثیرگذار است.

مظفری در ادامه این جلسه اظهار داشت: با در دستورکار قرار دادن تدوین برنامه‌ها و تشکیل ستادی برای نمایش آخرین اتفاق‌های قرن

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از طراحی برنامه‌ای برای نمایش رویدادهای قرن چهاردهم به منظور برجسته‌تر ساختن ارزش‌ها با محوریت جزیره کیش خبر داد.

غلامحسین مظفری در نشست با هیات تحریریه روزنامه بشارت کیش با بیان اینکه حرفه روزنامه‌نگاری فارغ از مشکلات اقتصادی، مسئولیت‌های سنگینی به دنبال دارد، گفت: اگر فعالان فرهنگی، اوقات خود را در حوزه‌های اقتصادی هزینه کنند، به طور قطع منفعت مادی بیشتری برای آنها در بر خواهد داشت، اما در این حرفه در نهایت هنرمندی، صرفا با عشق و دغدغه به مسیر خود ادامه می‌دهند و پاسخکو و همصدای مردم می‌شوند.

وی با اشاره به اینکه رسانه‌ها بدون هیچ چشم داشتی، حلقه اتصال ما، مردم و حوزه‌های مختلف کیش هستند، افزود: به شصت روزانه ساعتی با خواندن پیام‌های

معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

برپایی جشنواره زمستانه منطقه آزاد انزلی با رویکرد رونق گردشگری زمستانی

جشنواره زمستانی منطقه آزاد انزلی از اول بهمن ماه تا پانزدهم اسفندماه سال جاری در این منطقه در حال برگزاری است.

مجید فاتحی معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد انزلی با اعلام این خبر اظهار داشت: همزمان با فرارسیدن ماه بهمن و ایام الله دهه مبارک فجر، جشنواره مزبور با رنگین کمانی از برنامه‌های شاد و مفرح مشتعل بر جشن‌های دهه فجر پیروزی انقلاب اسلامی، نمایش‌های آئینی، نورافشانی، برپایی کنسرت‌های موسیقی و ارائه تخفیف‌های مختلف از سوی فعالین بخش خصوصی در حال برگزاری می‌باشد. جانشین رئیس ستاد سفر منطقه آزاد انزلی، بهره‌گیری از توانمندی‌های بخش خصوصی منطقه به منظور فراهم نمودن شرایط معرفی ظرفیت‌های سرمایه‌گذاران حوزه‌های مختلف منطقه را از وجوه متمایز این جشنواره قلمداد کرد و افزود: سازمان منطقه آزاد انزلی از طریق اجرای برنامه‌های فرهنگی-هنری در قالب جشنواره زمستانی، ایجاد شرایط و رخدادهای متنوع برای جذب و حضور گردشگر در تمام طول سال به ویژه فصل زمستان را در دستور کار قرار داده است تا زمینه درآمدزایی بیشتر سرمایه‌گذاران و مشاغل مرتبط با حوزه گردشگری منطقه در فصول مختلف فراهم گردد.

معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد انزلی درخصوص برنامه‌های جشنواره زمستانی این منطقه گفت: برگزاری جشن‌های دهه مبارک فجر از مهم‌ترین برنامه‌های جشنواره زمستانی منطقه آزاد انزلی است که در فازهای تجارت و گردشگری و در سطح روستاهای منطقه با همکاری گروه‌های مردمی برپا می‌شود. از سوی دیگر، بنابر روال جشنواره‌های بهاره و تابستانی این منطقه، اجرای نمایش‌های سنتی و آئینی نقاط مختلف استان به منظور

آشنایی مسافری و بازدیدکنندگان با ذخایر غنی فرهنگ باستانی مردمان گیلان زمین، نیز در تقویم اجرایی این جشنواره لحاظ شده است. فاتحی، برپایی کنسرت‌های پاپ با حضور

خوانندگان مطرح کشورمان و اجرای نواهای موسیقی سنتی و فولکلور استان گیلان را زینت‌بخش موسیقایی و ایجاد خاطرات صوتی دلنشین از منطقه آزاد انزلی در جشنواره زمستانی بیان داشت و افزود: با

با حضور نمایندگان دستگاه‌های اجرایی و فعالان بخش خصوصی انجام شد:

برگزاری کارگاه آموزشی معرفی ظرفیت‌های اقتصادی اوراسیا در منطقه آزاد انزلی

کارگاه آموزشی آشنایی با اتحادیه اقتصادی اوراسیا و موافقت‌نامه منعقد شده با این اتحادیه، با حضور معاونین و مدیران سازمان منطقه آزاد انزلی و ۱۲۰ مدیر و کارشناس نهادهای دولتی استان گیلان در تالار فرهنگی این سازمان برگزار شد.

مدیرکل دفتر اروپا و آمریکا سازمان توسعه تجارت در این کارگاه آموزشی با اشاره به ضرورت برگزاری این دوره و آشنایی فعالین اقتصادی با ظرفیت‌های اوراسیا و منطقه آزاد انزلی در این اتحادیه اقتصادی، بیان کرد: این کارگاه، دهمین دوره آموزشی با موضوع اوراسیا است که فرصت‌های اقتصادی اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ایران با تشریح کامل قوانین، در آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

دکتر بهروز حسن‌الفت شناسایی زمینه‌های سرمایه‌گذاری برای فعالین اقتصادی استان‌های شمالی و تشریح توافق‌نامه صورت گرفته را از مهم‌ترین اهداف برگزاری این کارگاه آموزشی عنوان کرد و افزود: با توجه به اینکه منطقه آزاد انزلی به عنوان مرکز داد و ستد در این کنوانسیون در سطح شمال کشور ایفای نقش می‌کند، بازارهای هدفی چون روسیه، قزاقستان، ارمنستان، قرقیزستان و بلاروس که در شمال کشورمان قرار دارند، باید مورد توجه قرار گیرند.

مدیرکل دفتر اروپا و آمریکا سازمان توسعه تجارت، با بیان اینکه روسیه یکی از مهم‌ترین بازارهای تجارت در حوزه اوراسیا است، خاطر نشان کرد: کشور روسیه حدود ۸۰ درصد سهم بازار صادراتی و وارداتی این اتحادیه اقتصادی را به خود اختصاص داده و می‌تواند به عنوان محور اصلی مرادوات تجاری کشورمان قرار گیرد و این در حالی است که منطقه آزاد انزلی برای توسعه روابط تجاری با روسیه ایجاد شده است که تجار می‌توانند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی این منطقه، ظرفیت‌های اقتصادی کشور را توسعه دهند.

دکتر حسن‌الفت با اشاره به لزوم بهره‌گیری از مزیت‌های قانونی و ظرفیت‌های بندری و

عنایت به جایگاه کودک در برنامه‌های فرهنگی و هنری جشنواره‌های این سازمان، اجرای نمایش‌های عروسکی و عروسک‌های گول پیکر اساطیری استان گیلان در قالب «عروس گولی» و «عروس بران» نیز در دستور کار جشنواره زمستانی منطقه قرار دارد. جانشین رئیس ستاد سفر منطقه آزاد انزلی رویکرد سازمان متبوع خود را برگزاری برنامه‌های مفرح خانواده محور عنوان کرد که براساس آن در جنگ‌های شادی و برنامه‌های تفریحی‌ای که به مناسبت گرامیداشت دهه مبارک فجر و مناسبات مذهبی در طول این جشنواره برپا می‌شود، اعضای خانواده در کنار یکدیگر لحظات مفرحی از همکاری و همراهی را تجربه می‌نمایند.

وی اجرای بازی‌های بومی-محلی، نمایشگاه کتاب و محصولات فرهنگی و به ویژه نمایشگاه صنایع دستی را از دیگر بخش‌های جشنواره زمستانی منطقه آزاد انزلی اعلام و تصریح کرد: به منظور تجاری‌سازی آثار تولیدی هنرمندان صنایع دستی منطقه و استان به همراه آشنایی گردشگران و هم‌استانی‌های گیلانی با ظرفیت‌های سوغات فرهنگی استان در این حوزه، نمایشگاه صنایع دستی در نوروزخانه منطقه برپا می‌شود.

معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد انزلی درخصوص ارائه بسته‌های تخفیفی از سوی فعالین بخش خصوصی حوزه گردشگری منطقه اظهار داشت: در این جشنواره، با همکاری بخش خصوصی، اقامت در هتل‌ها و مجتمع‌های اقامتی، صرف غذا در رستوران‌ها و مراکز پذیرایی، بهره‌گیری از امکانات گشت دریایی در منظرگاه ساحلی منطقه، بازدید گروهی از بزرگترین آکواریوم کشور که در منطقه موجود می‌باشد و خرید از بازارچه صنایع دستی با تخفیف‌های ۱۰ تا ۳۰ درصدی همراه است.

افقی، توسعه زیرساخت‌های لازم در جهت افزایش ظرفیت‌های و مزیت‌های خدماتی را یکی از راهکارهای مناسب به منظور تقویت فعالیت‌های تجاری قلمداد کرد و خاطر نشان نمود: بی‌شک مجتمع بندری کاسپین از زیرساخت لجستیکی مناسبی برای گسترش تجارت و صادرات کالا به کشورهای هدف همچون روسیه و قزاقستان برخوردار بوده و با اتصال راه‌آهن و بهره‌برداری از اسکله رو-رو، ظرفیت‌های عملکردی در بندر کاسپین به عنوان یک بندر نسل سوم تکمیل شده و تجار و بازرگانان علاوه بر بهره‌مندی از زیرساخت‌های لازم همچون مخازن، سیلوی غلات و انبارهای سرپوشیده، از مزیت‌ها و معافیت‌های قانونی این منطقه نیز بهره‌مند می‌شوند.

در ادامه این کارگاه آموزشی، سیدجلیل جلالی‌فر عضو هیات مدیره اتاق ایران و روسیه و مشاور حوزه خزر سازمان منطقه آزاد انزلی، فرهاد پزند مدرس سازمان توسعه و تجارت، دکتر رضا سیمبر از اساتید دانشگاه گیلان و سعید سالخورده ضیابری از مدرسین گمرک استان، مباحث و نکات حائز اهمیت مرتبط با اتحادیه اقتصادی اوراسیا و موافقت‌نامه منعقد شده کشورمان با این اتحادیه را برای شرکت‌کنندگان تشریح کردند.

گفتنی است، در این کارگاه آموزشی که با همکاری سازمان صنعت، معدن، تجارت استان گیلان برگزار شد، علاوه معاونین و مدیران سازمان منطقه آزاد انزلی، مدیرکل جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری استانداری، مدیران سازمان توسعه و تجارت، مدیران حوزه گمرکی، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و جمعی از تجار و بازرگانان فعال در منطقه و استان گیلان حضور داشتند و مدیران سازمان توسعه تجارت از زیرساخت‌های فاز تجارت و گردشگری و مجتمع بندری کاسپین بازدید کردند.

لازم به ذکر است، موافقت‌نامه موقت تجارت آزاد ایران با اوراسیا از ۱۵ آبان‌ماه برای ۶۲ قلم کالا بین کشورهای عضو و ایران آغاز شده است.

اخبار منطقه آزاد انزلی

با سرمایه گذاری بخش خصوصی انجام می‌شود:

احداث مجتمع تجاری، فرهنگی و تفریحی ۲۲هزار مترمربعی در منطقه آزاد انزلی

در راستای سیاست‌های حمایتی سازمان منطقه آزاد انزلی از توسعه نظام بازارهای شفاف، ارزان قیمت، با قابلیت دسترسی سریع و در جهت حمایت از تولیدکنندگان بخش خصوصی داخلی، ایجاد یک مرکز داد و ستد کالا به منظور تکمیل حلقه‌های خدماتی-تفریحی حوزه گردشگری منطقه برای ماندگاری گردشگران ورودی به استان و منطقه، با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی فعال در منطقه در دستور کار گرفته شده است.

بر این اساس، عملیات احداث مجتمع تجاری، تفریحی و فرهنگی آرش مال، به مساحت ۲۲هزار مترمربع در فاز تجارت و گردشگری منطقه از بهمن‌ماه سال گذشته از سوی شرکت انبوه‌سازان آرش که هم‌اکنون در حوزه ساخت و بهره‌برداری از شهرک توریستی در این منطقه مشغول به فعالیت است، آغاز شده و ظرف دو سال آینده مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

این مجتمع تجاری، تفریحی و فرهنگی در زمینی به متراژ ۴۰۸۳ مترمربع در طبقه بر روی همکف با مساحت ۲۲هزار مترمربع ساخته می‌شود. در این طرح سرمایه‌گذاری، طبقه زیرزمین به عنوان پارکینگ مجموعه، طبقه اول، دوم و سوم به فروشگاه‌های تجاری اختصاص یافته، در طبقه چهارم یک سالن سینما با ظرفیت ۸۰۰ نفر، ۳ سالن سینما خانوادگی نیز با ظرفیت ۱۵۰ نفر به منظور تأمین نیازهای فرهنگی و سینمایی منطقه در نظر گرفته شده است، از سوی دیگر مجموعه‌های طبخ غذای فودکورت و وجود مکانی برای بازی کودکان و گیم‌نت از دیگر امکانات موجود در این طبقه می‌باشد. در طبقه پنجم یک سالن بزرگ تالار، رستوران و کافی‌شاپ با ظرفیت ۱۵۰۰ نفر طراحی شده و در طبقه ششم یک سالن VIP با زاویه دید ۳۶۰ درجه به متراژ ۸۵ مترمربع جهت پذیرش و پذیرایی مهمانان ویژه احداث خواهد شد.

بنا بر این گزارش، مجتمع تجاری، تفریحی و فرهنگی مزبور با برآورد هزینه حدود ۲۰۰۰ میلیارد ریال، زمینه اشتغال‌زایی مستقیم برای ۲۵۰ نفر را در دوره سه ساله ساخت مجتمع پدید می‌آورد و در زمان بهره‌برداری نیز موجبات ایجاد شغل برای ۸۵۰ نفر می‌شود.

در ساخت این پروژه بزرگ سرمایه‌گذاری حوزه گردشگری که تاکنون حدود ۳۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته، براساس شاخص‌های زیست محیطی و شرایط آب و هوایی منطقه از اسکلت بتنی سازه کوبیباکس استفاده شده و در عین حال از مدرن‌ترین سیستم‌های تهویه، ایمنی و آتش‌نشانی، شبکه فاضلاب، سیستم آگراست و شبکه ارتباطی و اطلاعاتی روز دنیا در ساخت امکانات طرح استفاده می‌شود.

گفتنی است، هم‌اکنون در فاز تجارت و گردشگری منطقه آزاد انزلی سه مجتمع تجاری-اداری با بالغ بر ۲۰۰۰ واحد در حال ارائه خدمات می‌باشند و علاوه بر سه سرمایه‌گذار بخش خصوصی در حال ساخت مجتمع‌های تجاری، خدماتی و پارکینگ طبقاتی می‌باشند.

سازمان منطقه آزاد انزلی بر این باور است که با توجه به روند روبه رشد مرادوات مجتمع بندری کاسپین و امکانات زیرساختی ایجاد شده در حوزه گردشگری در این منطقه، زمینه توسعه فعالیت‌های بازرگانی، تولیدی، خدماتی و گردشگری را به همراه داشته است؛ بر همین اساس ساخت و بهره‌برداری از مجتمع‌های خدماتی، تفریحی و فرهنگی نقش موثری در ایجاد ظرفیت‌های جدید برای جذب و ماندگاری گردشگر در سطح استان و منطقه را خواهد داشت؛ موضوعی که باعث افزایش مشاغل بومی-محلی مرتبط با صنعت گردشگری خواهد شد.

کارشناس: فرزیده حسینی

کمبود سرمایه به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه نیافتگی مطرح شده است. به عبارت دیگر رشد و توسعه یک کسب و کار کوچک و یا بزرگ بدون انباشت سرمایه امکان‌پذیر نخواهد بود، به گونه‌ای که تقریباً همه متفکران دلیل توسعه نیافتگی بسیاری از کشورهای در حال توسعه را کمبود درآمد و پس‌انداز و در نتیجه سرمایه‌گذاری ناکافی می‌دانند.

کارشناسان، استفاده از سرمایه‌گذاران خارجی به ویژه برای کشورهای در حال توسعه را ضروری می‌دانند، چراکه شکاف میان پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در این کشورها است که از یکسو به دلیل ناآفای بودن پس‌انداز ملی و از سوی دیگر، بر اثر توسعه نیافتگی بازارهای مالی در کشورهای مزبور، پدیده عام کمبود سرمایه و گرایش به جذب سرمایه‌گذاران خارجی را شکل می‌دهد. با رکود اقتصادی اخیر، کشورمان با مشکلات عدیده‌ای روبرو بوده است که یکی از آن به گفته معاون رئیس‌جمهور یا معضل ترداد کثیری از طرح عمرانی ناتمام مواجه است. یعنی شرکت‌های پیمانکاری مختلف با مشکل زیرکرد دریافت به موقع صورت وضعیتهای خود مواجه هستند و به همین دلیل سرعت اجرای پروژه‌ها به کمرز از حداقل خود می‌رسد که تقریباً بیش از ۶۰درصد مشکلات موجود با تأمین مالی از طریق سرمایه‌گذاران خارجی حل می‌شود.

توسعه نیروی نیازمند سرمایه‌گذاری در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی است. بدون سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیربنایی و رویایی نمی‌توان انتظار کسترش اشتغال، تولید و رفاه اقتصادی را داشت. امروزه بسیاری از کشورهای جهان تمایل شدیدی به جذب سرمایه‌های خارجی پیدا کرده‌اند. بدین منظور یکی از راه‌های مفید و مناسب، ایجاد صندوق آزاد تجاری–صنعتی است. امروزه مناطق آزاد به عنوان پدیده‌ای فراگیر و ابزاری برای تحقق استراتژی‌های توسعه برون‌نگر با تأکید بر سیاست توسعه صادرات مورد توجه قرار گرفته‌اند. به طوری که اکثر کشورهای در حال توسعه، به احداث یک یا چند منطقه آزاد صادرات کرده‌اند. هدف از ایجاد این مناطق، فراهم کردن شرایط مناسب به منظور افزایش تولید و صدور کالاهای صنعتی از طریق جذب سرمایه‌های خارجی، ایجاد اشتغال، کسب درآمد ارزی، افزایش درآمد حاصل از توریسم، کمک مواد اولیه و تقلبات مورد نیاز صنایع، برقراری پیوندهای صنعتی با داخل کشور، رشد رفاه اقتصادی و مادی مردم مناطق و سپس منافع ملی است.

اشاعت تفکر تاسیس مناطق آزاد جهان، به ویژه از سه دهه پیش تاکنون، به طور عمده و در بیشتر موارد در کشورهای با موفقیت قرین شده است. به حرکت اقتصادی و یابثاتی را در سطح ملی برای جبران عقب‌ماندگی‌های گسترده اجتماعی خود سازمان داده و دستیار به پیشرفت، رشد و توسعه و ورود به عرصه تولید و تجارت در جهان را در دستور کار قضیتش قرار داده‌اند. بدین معنا ایجاد مناطق آزاد در هر کشور را نه به صورت اقدامی مجزا از اقتصاد ملی، بلکه باید به منزله لازمی برای توسعه صنعتی و بخشی از راه‌بردهای کلان برای توسعه اقتصادی–اجتماعی تلقی کرد. بانک جهانی هدف از ایجاد مناطق آزاد تجاری در کوتاه‌مدت را افزایش صادرات، ایجاد فرصت‌های اشتغال، ترغیب سرمایه و شتاب بخشیدن به توسعه منطقه و در بلندمدت کشور میزبان، اشتغال تکنولوژی، کسب و ارتقای مهارت‌های مدیریتی و رشد اقتصاد کشور می‌داند.

مناطق آزاد در ایران براساس تبصره۱۹ قانون برنامه اول توسعه اقتصادی–اجتماعی جمهوری اسلامی ایران، کم و بیش با دلایلی تشدید آرای سایر کشورهای مطرح بود و با نظر طرفی اصل مهم در ایجاد مناطق آزاد، یعنی جذب سرمایه خارجی و توسعه صادراتی به منظور دستیابی به اهدافی مانند تسریع در اجرای امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، اشتغال، اشتغال سرمایه‌گذاری، تولید و صادرات کالاها ایجاد شد.

در آن زمان، امکان جذب محدودیت‌های فراوانی که در سال‌های نخست انقلاب و دورود جنگ، بر اقتصاد ایران تحمیل شده بود، به استثنای بیکاره و نداشتن. بنابراین، برای رفع محدودیت‌های اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و توسعه صادرات، شکل‌گیری مناطق آزاد مورد توجه مسئولان قرار گرفت. اما در اینجا از پیش از تک شدن حلقه تحریمی‌های یکجانبه، تفکری سازمان یافته برای جذب حداکتری شرکت‌های خارجی و به عبارتی سرمایه‌گذاران خارجی در تشکیل مناطق آزاد وجود نداشت؟ اولین شکل‌گیری مناطق آزاد مورد توجه مسئولان قرار گرفت. به واقع شاید با قاطعیت بتوان گفت که یکی عوامل مهمی که باعث آزاد ایران توانستند به خوبی به نامی «ماموریت‌ها و اهداف مناسب پیدا کنند، عدم جذب سرمایه‌گذاران خارجی در این مناطق از کشور است؛ چراکه مسئولان آزاد از سیاست‌ها و تحولات کلی کشور مستثنی هستند و هر چه سرزمین دچار مشکلات و تنگناهای فراوانی، قدرت را برای طبلع این مناطق نیز دستخوش اتفاقات خواهند شد.

اما در اینجا نقطه کمی به به مناطق آزاد وارد می‌باشد. این است که چرا کشور ایران توانستند به خوبی به نامی «ماموریت‌ها و اهداف مناسب برای جذب حداکتری شرکت‌های خارجی و به عبارتی سرمایه‌گذاران خارجی در تشکیل مناطق آزاد وجود نداشت؟ معجزه‌گونه را برایتی کشور رقم زد؛ نگاه دنیا به سوی ایران معطوف شد؛ بانک‌ها و شرکت‌های خارجی نسبت مهمانی دولت به ایران خصوصاً مناطق آزاد اعلام آمادگی کردند. اما چرا در آن زمان همگی برای جذب این نمود، که اگر بود، امروز به جای یک چاهپار، چندین منطقه معاف از تحریم‌های ایالات متحده می‌داشتیم.

اقسوس و بدبینی سواد در دست روستمی، هیچ مدیر و مسئولی تا رفتن زمستان بسیار و تاریک نیست. البته شاید هم به زمین نمانی. نعمتی باشد برای پاک کردن صورت مسئله و فرار وره جلو و گریز از اشتباهات با میان کلمه ثابت «تحریم!»

به هر تقدیر، شناخت تنگناها و موانع جذب و کسترش سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد، چشم‌انداز روشنی از عوامل موثر بر جذب و کسترش سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی ارائه خواهد کرد که توجه بدان ضروری به نظر می‌رسد.

نقش سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم بر اقتصاد کشورهای میزبان

صورت می‌پذیرد. سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم از طریق کشور یا سرمایه‌گذار خارجی مستقیماً و یا با مشارکت سرمایه‌گذاران داخلی صورت می‌گیرد و سرمایه‌گذاری خارجی غیرمستقیم از طریق خرید سهام و اوراق قرضه در بورس توسط سرمایه‌گذاران خارجی صورت می‌گیرد.

قبل از هر چیز به نقاط قوت و ضعف سرمایه‌گذاری خارجی که توسط اقتصاددانان و جامعه‌شناسان برشمرده شده‌اند، می‌پردازیم: سرمایه‌گذاری خارجی مخصوصاً از طریق شرکت‌های فرادولتی تغییرات اساسی و مثبتی در ساختار کشور میزبان به وجود می‌آورند: برخی از آنها عبارتند از:

- تولیدکنندگان کارآمد چنانشین تولیدکنندگان ناکارآمد می‌شوند.
- آثار مثبتی بر تخصیص منابع دارند.
- سرمایه‌گذاری خارجی می‌تواند باعث ایجاد سرمایه و هدایت آن به سمت واحدهای فعال و مولد شده و سبب افزایش تولید و کنترل تورم گردد.
- سرمایه‌گذاری‌های خارجی دارای اثرات مثبت در اشتغال و توسعه نیروی انسانی نیز می‌باشد. به همین علت باید برطراحی پیشنهادی این شرکت‌ها توسط دولت با شکلی دقیق‌تر بررسی شوند، زیرا اشتغال با تورم رابطه مستقیم دارد.
- سرمایه‌گذاری خارجی نقذینگی بازارهای سرمایه محلی را افزایش می‌دهد و می‌تواند به دو صورت مستقیم و غیرمستقیم عمل نماید.
- با حضور سرمایه‌گذاران خارجی، پول اضافی وارد بازار سرمایه می‌شود و در نتیجه حجم معاملات بازار افزایش می‌یابد. از سوی دیگر، حضور فعال و مستمر سرمایه‌گذاران خارجی، جذابیت سرمایه را بیشتر می‌کند.
- سرمایه‌گذاران خارجی با تقاضای اطلاعات شفاف، به موقع و باکیفیت، به افزایش کارایی بازار نیز کمک می‌کنند. در بازار کار، قیمت اوراق بهادار به ارزش ذاتی خود نزدیک‌تر می‌شود و قیمت زمین شده در بازار، شاخص مناسبی برای ارزش واقعی اوراق بهادار می‌باشد.

سرمایه‌گذاری خارجی باعث بهبود زیرساخت‌های بازار می‌شود. آنها از طریق تقاضا برای استانداردهای حسابداری باکیفیت، قوانین و مقررات مناسب و نیروهای واجد شرایط و قابل اعتماد، به بهبود زیرساخت‌های بازار کمک می‌کنند.

- سرمایه‌گذاری خارجی باعث ایجاد پیوند و ارتباط بین این دو بخش است. این امر، منطقه آزاد تجاری، قلمرو معینی است که اغلب در کشورها ایجاد می‌شود و در آن تجارت تابعی از سایر نقاط می‌باشد. این امر، منطقه آزاد تجاری–صنعتی و مداری، مراکز تولید و انتقال تکنولوژی برقرار می‌شوند.
- این شرکت‌ها همچنین سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر انجام می‌دهند. به این ترتیب، تقویت اقتصادی–اجتماعی تلقی کرد. موقع و کیفیت مطلوب و قابل اعتماد که لازمه بازاریابی صادراتی است را فراهم نمایند.
- با بالاخره این شرکت‌ها اطلاعات مربوط به بازارهای صادراتی دسترسی به آنها را با خود به کشور میزبان می‌آورند.

اما سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند خطرآفرین نیز باشند. بدین گونه که در صورت عدم وجود قوانین و مقررات مناسب، این نوع سرمایه‌گذار در هر لحظه قادر است سرمایه‌اش را به کشور خود بازگرداند. به همین جهت، به منظور جلوگیری از آسیب مستقیم بر سرمایه‌گذاران خارجی به تغییرات و بحران‌های داخلی و بین‌المللی بسیار حساس است، می‌تواند به افزایش نوسانات و ناپایداری در اقتصاد کشور میزبان نیز منجر شود.

مسئله جذب سرمایه‌گذاری خارجی از زمانی مورد توجه قرار گرفت که GDP (تولید ناخالص ملی) برخی کشورهای بدون وجود سوخت‌های فسیلی بالا رفت و اقتصاددانان طی آن علل این افزایش را سرمایه‌گذاری خارجی نامیدند.

این موضوع از زمانی در مسائلی بین‌المللی ظاهر شد که در اواخر قرن ۱۶ مورد بررسی قرار گرفت که آیا سرمایه‌های خارجی در سرنوشت یک کشور می‌تواند موثر باشد یا نه؟ در آن زمان کشورهای مذکور تولیدات داخلی را نداشتند و به دلیل راه حلی مناسب برای فروش تولیدات خود بودند. آنان به این نتیجه رسیده بودند که اقتصاد، بسته آتوروبی مثبت دارد و محکوم به فاسد است؛ ولی اقتصاد باز به دلیل مبادلات اطلاعاتی با محیط بیرومن، قدرت را برای مقابله با مشکلات جدید مقررتر می‌کند.

در اقتصاد باز، متقاضیان کالا از خدمات فروش بیشتر در نتیجه سود بیشتر آنگاه، نگاه می‌شود اما با سرمایه‌های محدود صنعتی الودگی محیط زیست، کمبود منابع طبیعی، تکنولوژی و… باعث شد رفته رفته تئوری‌های دقیق‌تر و بهتری جاگزین تئوری اولیه (فقط فروش بیشتر) شود، به قدری تئوری‌های پیش رفتند که اقتصاد، بسته آتوروبی مثبت دارد و محکوم به فاسد است؛ ولی اقتصاد باز به دلیل مبادلات اطلاعاتی با محیط بیرومن، قدرت را برای مقابله با مشکلات جدید مقررتر می‌کند.

در اقتصاد باز، متقاضیان کالا از خدمات فروش بیشتر در نتیجه سود بیشتر آنگاه، نگاه می‌شود اما با سرمایه‌های محدود صنعتی الودگی محیط زیست، کمبود منابع طبیعی، تکنولوژی و… باعث شد رفته رفته تئوری‌های دقیق‌تر و بهتری جاگزین تئوری اولیه (فقط فروش بیشتر) شود، به قدری تئوری‌های پیش رفتند که اقتصاد، بسته آتوروبی مثبت دارد و محکوم به فاسد است؛ ولی اقتصاد باز به دلیل مبادلات اطلاعاتی با محیط بیرومن، قدرت را برای مقابله با مشکلات جدید مقررتر می‌کند.

عنوان بزرگترین فروشنده زار در کشور با فروش از هر قیمت گران‌تر عنای در تأمین بودجه عمومی خود دارد که این رفتارها، به طوری که اهداف سرمایه‌گذاران خارجی در زمان دریافت پهنای ناشی از آنظر سرمایه‌گذاری خود در کشورهای میزبان است، باعث ایجاد فشاری نااطمینانی گردیده و حجم سرمایه‌گذاری خارجی را(از طریق افزایش نرخ انتظاری از دید سرمایه‌گذاران خارجی) کاهش می‌دهد.

توجه بیشتری کاهش نرخ تورم، واقعی نمودن نرخ ارز جهت ایجاد ثبات اقتصادی. توجه جدی به اتخاذ سیاست‌های اقتصادی به منظور افزایش نسیبت موجودی سرمایه‌فیزیکی به نیروی کار (شدت سرمایه) در

تکوین دیپلماسی اقتصادی از ضرورت جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در مناطق آزاد ایران:

ناعادلانه مبادله است که اغلب به زیان مدارکنندگان کالاها و مواد اولیه خام در حال تغییر است. با اشباع سرمایه‌گذاری در کشورهای پیشرفته صنعتی، نرخ یازده سرمایه‌گذاری در این کشورها رو به نزول می‌رود و سرمایه‌گذاران نیز همواره در صدد بهره‌جویی از فرصت‌های با یازده بیشتر هستند.

چنانچه امنیت سرمایه‌گذاری در کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای در حال گذار تضمین شده و بستر قانونی لازم فراهم گردد، سرمایه‌گذاران بین‌المللی تمایل بیشتری برای حضور در این بازارها خواهند داشت، بنابراین تسریع در ورود سرمایه‌گذاران خارجی منافع قابل توجهی را برای کشورهای میزبان و سرمایه‌گذاران بین‌المللی به دنبال خواهد داشت.

شرایط عمومی جذب FDI

- عوامل سیاست‌گذاری اقتصادی موثر بر جریان FDI:** سیاست‌های اقتصادی، مالی، ارزی، بازرگانی و سیاست‌های ناظر بر مقررات نام برد.
- عوامل ساختار اقتصادی موثر بر FDI:** هر قدر ساختار زیرساخت‌های اقتصادی یک کشور قوی‌تر باشد، سرمایه‌گذاران خارجی تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری مستقیم در آن کشور دارند. عمدت‌ترین عوامل ساختاری اقتصاد که به طور مستقیم بر جذب FDI موثر است، عبارتند از: ثبات تراز تجاری، گستردگی (اندازه) بازار، بدهی خارجی، ساختار تأمین مالی، تاسیسات زیربنایی، نیروی کار ماهر و توسعه منابع انسانی و وجود شبکه اطلاع‌رسانی گسترده.

- عوامل تشویقی و حمایتی موثر بر FDI:** برخی کشورها برای جلب سرمایه‌گذاران خارجی اقدام به اعطای امتیازاتی می‌نمایند. مسلم است که هر چه میزان امتیازها بیشتر باشد، سرمایه‌گذاران با تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری اقدام می‌کنند.
- عوامل جغرافیایی و سیاسی موثر بر FDI:** منظور از عوامل جغرافیایی، موقعیت جغرافیایی و ژئوپلیتیکی کشور می‌باشد. برخی عوامل ژئوپلیتیکی عبارتند از: وضعیت آب و هوا، جمعیت، موقعیت مکانی و نحوه ارتباط با آب‌های بین‌المللی.

راهکارهای جذب FDI در کشور

با توجه به اثر مثبت موجودی FDI بر رشد اقتصادی در کشورهای منتخب و نیز با توجه به رقابت و حضور موجود میان کشورهای در حال توسعه و بودجه مشکلات حال و آینده بازارهای صادراتی نیاز کشورها در حال رشد به توسعه صادراتشان همچنان شد رفته رفته تئوری‌های دقیق‌تر و بهتری جاگزین تئوری اولیه (فقط فروش بیشتر) شود، به قدری تئوری‌های پیش رفتند که اقتصاد، بسته آتوروبی مثبت دارد و محکوم به فاسد است؛ ولی اقتصاد باز به دلیل مبادلات اطلاعاتی با محیط بیرومن، قدرت را برای مقابله با مشکلات جدید مقررتر می‌کند.

در اقتصاد باز، متقاضیان کالا از خدمات فروش بیشتر در نتیجه سود بیشتر آنگاه، نگاه می‌شود اما با سرمایه‌های محدود صنعتی الودگی محیط زیست، کمبود منابع طبیعی، تکنولوژی و… باعث شد رفته رفته تئوری‌های دقیق‌تر و بهتری جاگزین تئوری اولیه (فقط فروش بیشتر) شود، به قدری تئوری‌های پیش رفتند که اقتصاد، بسته آتوروبی مثبت دارد و محکوم به فاسد است؛ ولی اقتصاد باز به دلیل مبادلات اطلاعاتی با محیط بیرومن، قدرت را برای مقابله با مشکلات جدید مقررتر می‌کند.

عنوان بزرگترین فروشنده زار در کشور با فروش از هر قیمت گران‌تر عنای در تأمین بودجه عمومی خود دارد که این رفتارها، به طوری که اهداف سرمایه‌گذاران خارجی در زمان دریافت پهنای ناشی از آنظر سرمایه‌گذاری خود در کشورهای میزبان است، باعث ایجاد فشاری نااطمینانی گردیده و حجم سرمایه‌گذاری خارجی را(از طریق افزایش نرخ انتظاری از دید سرمایه‌گذاران خارجی) کاهش می‌دهد.

توجه بیشتری کاهش نرخ تورم، واقعی نمودن نرخ ارز جهت ایجاد ثبات اقتصادی. توجه جدی به اتخاذ سیاست‌های اقتصادی به منظور افزایش نسیبت موجودی سرمایه‌فیزیکی به نیروی کار (شدت سرمایه) در

نگارش

ضرورت جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در مناطق آزاد ایران:

سرمایه‌گذاری‌های خارجی بخشی از نیاز کشور به منابع مالی را تأمین می‌کند. به این ترتیب، سرمایه‌گذاری‌های خارجی از یکسو رشد اقتصادی را به دنبال دارد و از سوی دیگر حتی در کوتاه‌مدت از فشار بر تراز پرداخت‌های خارجی، که در نتیجه افزایش تقاضا برای کالاهای وارداتی ایجاد شده است، می‌کاهد.

سه دهه پیش مناطق آزاد بر بنیاد نگرش‌های برون‌نگر، مبتنی بر مزیت‌ها و فرصت‌های اقتصادی، قابلیت دسترسی به بازارهای مصرف و با هدف گسترش صادرات، در ایران شکل گرفتند. مناطق آزاد تجاری–صنعتی یا مناطق پردازش صادرات و واردات به عنوان یکی از ابزارهای گسترش صادرات صنعتی و تسهیل دسترسی کشورها به بازارهای جهانی مورد توجه اغلب دولت‌مردان و اقتصاددانان قرار گرفته است.

جزیره استفاده از مناطق آزاد در کشورهای در حال توسعه مورد نظر از تاسیس این مناطق، در ایران نشان می‌دهد که عدم سرمایه‌گذاری‌های خارجی، توسعه صادرات صنعتی، ایجاد اشتغال و کسب تکنولوژی جدید بوده است؛ موارد تجربه بسیاری از کشورها مانند چین، کره جنوبی و تایوان نشان می‌دهد که می‌توان با ایجاد مناطق آزاد تجاری، امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی را فراهم آورد و به توسعه صادرات کالاهای صنعتی و در نتیجه درآمدهای ارزی کشور افزود.

این مناطق با برخورداری از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و دوری از قوانین بازاردانه داخلی، برخورداری از امکانات زیربنایی مناسب و سازمان‌های اجرایی کارآمد و… می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به دلیل بهره‌گیری از مزیت نسبی همچون ارزانی نیروی کار و مواد اولیه و نزدیکی به بازارهای مصرف جذب کنند. مناطق آزاد تجاری در صورت توفیق می‌توانند سرمایه‌های خارجی را برای گسترش صنعت صادرات‌گرا، انتقال تکنولوژی و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب به کار برند و اقتصاد بسته و تاکارآزی داخل را به اقتصاد بین‌المللی گره بزنند. بنابراین ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری، می‌تواند به عنوان یک شانس سریع و عملی راهی میانبر برای تحقق اهدافی چون جذب سرمایه‌های داخلی و خروج صنعتی شدن سریع به منظور توسعه صادرات غیرنفتی مورد استفاده گردند.

این مناطق با برخورداری از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و دوری از قوانین بازاردانه داخلی، برخورداری از امکانات زیربنایی مناسب و سازمان‌های اجرایی کارآمد و… می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به دلیل بهره‌گیری از مزیت نسبی همچون ارزانی نیروی کار و مواد اولیه و نزدیکی به بازارهای مصرف جذب کنند. مناطق آزاد تجاری در صورت توفیق می‌توانند سرمایه‌های خارجی را برای گسترش صنعت صادرات‌گرا، انتقال تکنولوژی و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب به کار برند و اقتصاد بسته و تاکارآزی داخل را به اقتصاد بین‌المللی گره بزنند. بنابراین ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری، می‌تواند به عنوان یک شانس سریع و عملی راهی میانبر برای تحقق اهدافی چون جذب سرمایه‌های داخلی و خروج صنعتی شدن سریع به منظور توسعه صادرات غیرنفتی مورد استفاده گردند.

توسعه اقتصادی نیازمند سرمایه‌گذاری در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی است. در کشور ما نیز با توجه به حضور کم‌رنگ اقتصادی ملی در عرصه رقابت جهانی، ایجاد مناطق آزاد به عنوان عامل موثر در جهت جبران فرصت‌های از دست رفته و توسعه صادرات، ایجاد اشتغال سالم و مولد، ارتقای جایگاه اقتصادی کشور، بهره‌مندی از اقتصاد رقابتی و جذب سرمایه داخلی و خارجی مورد توجه و تأکید سیاست‌گذاران نظام اقتصادی کشور می‌باشد. به همین جهت، توسعه سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری–صنعتی، مستقیم یا غیرمستقیم می‌شود و منتهی‌های دیگر اقتصادی آزاد کشور، تولید ناخالص ملی، عرضه کالا و خدمات و… مستقیماً از این عامل تأثیر می‌پذیرند. شناخت تنگناها و موانع داخلی و یا مجاورت بندر قرار دارد و در آن تجارت تابعی از سایر نقاط جهان خواهد دانسته شود. از این مناطق می‌توان کالا را بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی صادر یا وارد کرد، بدی می‌تواند به این سبک، موفقیت مناطق آزاد تجاری به شرایطی بستگی دارد که در سطح منطقه آزاد می‌تواند به شکل منطقه آزاد تجاری، منطقه آزاد صنعتی، منطقه آزاد تجاری–صنعتی و غیره باشد. گرچه منطقه آزاد تجاری درون مرزهای ملی قرار دارد، اما از نظر مالی خارج از مرز در نظر گرفته می‌شود. باید توجه کرد که اکنون مفهوم منطقه آزاد تجاری به صورت فراکشوری نیز بیان شده است، همان طور که دندکار یادآور می‌شود، توافق تجارت آزاد بین کشورهای اروپا، آرژانتین، فرانسه، آمریکا، ژاپن، کانادا و غیره منطقه آزاد تجاری یکپهلو تبدیل شده است. کشور نیز مفهوم فراملی از منطقه آزاد تجاری را به معنی جذب برخی تخصص‌های فنی و سرمایه‌ای مورد اعتقاد است که بیانگر گسترش منطقه آزاد تجاری، فراتر از مرزهای جغرافیایی کشورها می‌باشد.

بی‌شک، موفقیت مناطق آزاد تجاری به شرایطی بستگی دارد که در سطح منطقه آزاد می‌تواند به شکل منطقه آزاد تجاری، منطقه آزاد صنعتی، منطقه آزاد تجاری–صنعتی و غیره باشد. گرچه منطقه آزاد تجاری درون مرزهای ملی قرار دارد، اما از نظر مالی خارج از مرز در نظر گرفته می‌شود. باید توجه کرد که اکنون مفهوم منطقه آزاد تجاری به صورت فراکشوری نیز بیان شده است، همان طور که مزنیف می‌گوید، منطقه آزاد تجاری را نباید مدل مستقل و کارامدی از رشد اقتصادی منطقه محسوب کرد، بلکه آن را باید ساختاری منطقی و پیوا دانست که اقتصاد بازار آزاد را ارتقا، می‌دهد.

تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد که مناطق آزاد پلی میان اقتصاد داخلی و جهانی با جهت‌گیری تولیدی، صادراتی، انتقال تکنولوژی و رشد و توسعه اقتصادی بوده است. در واقع، مناطق آزاد تجاری–صنعتی در کشورهای در حال توسعه، ابزار توسعه اقتصادی و شیفته کل اقتصاد در نظر گرفته می‌شوند نه منطقه‌ای صرفاً تجاری. کشورهای موفق، مناطق آزاد را وسیله‌ای برای ورود به بازار جهانی و بهره‌گیری از برتری‌های نسبی در بازرگانی بین‌المللی می‌دانند و امیدوار هستند مناطق مذکور باری‌دهنده آنان در رهایی از فقر و عقب‌ماندگی باشند. تکنولوژی، مدیریت و سرمایه را به کشور آنها وارد کنند و عملکرد داخلی را با عوامل کاهش و دانش علمی خارجی تلقیق نمایند و سرانجام کشور را در مسیر توسعه صنعتی در درازمدت در رده کشورهای توسعه یافته و صنعتی قرار دهند.

بر ایران نیز در برنامه اول و دوم توسعه اقتصادی–اجتماعی، هدف داشت که به دنبال تأییدکردن نقش مناطق آزاد کشور و استفاده موثر از این مناطق برای توسعه صادرات و نیز صادرات مجدد با انگیزه تحقق استراتژی توسعه صادرات غیرنفتی بوده است. دولت در برنامه‌های سوم و چهارم دول تلاش کرده است تا مناطق آزاد کشور به تدریج، به اهداف اولیه تاسیس (قانون شهرومراه ۱۳۷۱) دست یابند. تمین کاربری‌های مناطق آزاد در برنامه سوم نشان می‌دهد که دولت به تدریج به دنبال رقابت و استفاده هدفمند از این مناطق در مقایسه با مناطق آزاد کشورهای همسایه و موضوع غنویت در سازمان‌تجارت جهانی بوده است.

اکنون که دولت به تلاش برای ترمیم مهار تورم و ایجاد اشتغال این کشور، جهت‌گیری استراتژیک باید در تعیین کاربری‌های مناطق آزاد با توجه به شرایط فعلی این مناطق باشد. تأکید اصلی ایران با رعایت ضوابط پولی و بانکی مناطق آزاد تجاری ایجاد واحدهای کسب و شمه از بانک‌های متجبر جهانی در مناطق آزاد تلاش کند تا نقل و انتقال بخشی از وجه ارزی توسط دستگاه‌های اجرایی از طریق همان بانک‌های خارجی مجاز و تسهیل شود.

اقتصاد داخلی، به افزایش صادرات، درآمدهای ارزی، اشتغال و مازاد حساب جاری کمک کند.

در شرایط حاضر که دنیا به سوی جهانی شدن و آزادی کامل حرکت می‌کند و کشور ما نیز ناگزیر به پیوستن به این جریان خواهد بود، مناطق آزاد به مثابه الگوی نمونه برای اصلاح ساختار اقتصاد کشور برای انطباق با تحولات پدید آمده در اقتصاد جهانی محسوب می‌شوند. با توجه به اینکه ساختار اقتصاد کشور از طریق حذف موانع اداری و برقراری صادرات، در ایران شکل گرفتند. مناطق آزاد تجاری–صنعتی یا مناطق پردازش صادرات و واردات به عنوان یکی از ابزارهای گسترش صادرات صنعتی و تسهیل دسترسی کشورها به بازارهای جهانی مورد توجه اغلب دولت‌مردان و اقتصاددانان قرار گرفته است.

بررسی عملکرد مناطق آزاد تجاری–صنعتی و مقایسه آن با اهداف مورد نظر از تاسیس این مناطق، در ایران نشان می‌دهد که عدم سرمایه‌گذاری‌های خارجی، توسعه صادرات صنعتی، ایجاد اشتغال و کسب تکنولوژی جدید بوده است؛ موارد تجربه بسیاری از کشورها مانند چین، کره جنوبی و تایوان نشان می‌دهد که می‌توان با ایجاد مناطق آزاد تجاری، امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی را فراهم آورد و به توسعه صادرات کالاهای صنعتی و در نتیجه درآمدهای ارزی کشور افزود.

این مناطق با برخورداری از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و دوری از قوانین بازاردانه داخلی، برخورداری از امکانات زیربنایی مناسب و سازمان‌های اجرایی کارآمد و… می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به دلیل بهره‌گیری از مزیت نسبی همچون ارزانی نیروی کار و مواد اولیه و نزدیکی به بازارهای مصرف جذب کنند. مناطق آزاد تجاری در صورت توفیق می‌توانند سرمایه‌های خارجی را برای گسترش صنعت صادرات‌گرا، انتقال تکنولوژی و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب به کار برند و اقتصاد بسته و تاکارآزی داخل را به اقتصاد بین‌المللی گره بزنند. بنابراین ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری، می‌تواند به عنوان یک شانس سریع و عملی راهی میانبر برای تحقق اهدافی چون جذب سرمایه‌های داخلی و خروج صنعتی شدن سریع به منظور توسعه صادرات غیرنفتی مورد استفاده گردند.

این مناطق با برخورداری از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و دوری از قوانین بازاردانه داخلی، برخورداری از امکانات زیربنایی مناسب و سازمان‌های اجرایی کارآمد و… می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به دلیل بهره‌گیری از مزیت نسبی همچون ارزانی نیروی کار و مواد اولیه و نزدیکی به بازارهای مصرف جذب کنند. مناطق آزاد تجاری در صورت توفیق می‌توانند سرمایه‌های خارجی را برای گسترش صنعت صادرات‌گرا، انتقال تکنولوژی و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب به کار برند و اقتصاد بسته و تاکارآزی داخل را به اقتصاد بین‌المللی گره بزنند. بنابراین ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری، می‌تواند به عنوان یک شانس سریع و عملی راهی میانبر برای تحقق اهدافی چون جذب سرمایه‌های داخلی و خروج صنعتی شدن سریع به منظور توسعه صادرات غیرنفتی مورد استفاده گردند.

این مناطق با برخورداری از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و دوری از قوانین بازاردانه داخلی، برخورداری از امکانات زیربنایی مناسب و سازمان‌های اجرایی کارآمد و… می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به دلیل بهره‌گیری از مزیت نسبی همچون ارزانی نیروی کار و مواد اولیه و نزدیکی به بازارهای مصرف جذب کنند. مناطق آزاد تجاری در صورت توفیق می‌توانند سرمایه‌های خارجی را برای گسترش صنعت صادرات‌گرا، انتقال تکنولوژی و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب به کار برند و اقتصاد بسته و تاکارآزی داخل را به اقتصاد بین‌المللی گره بزنند. بنابراین ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری، می‌تواند به عنوان یک شانس سریع و عملی راهی میانبر برای تحقق اهدافی چون جذب سرمایه‌های داخلی و خروج صنعتی شدن سریع به منظور توسعه صادرات غیرنفتی مورد استفاده گردند.

این مناطق با برخورداری از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و دوری از قوانین بازاردانه داخلی، برخورداری از امکانات زیربنایی مناسب و سازمان‌های اجرایی کارآمد و… می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به دلیل بهره‌گیری از مزیت نسبی همچون ارزانی نیروی کار و مواد اولیه و نزدیکی به بازارهای مصرف جذب کنند. مناطق آزاد تجاری در صورت توفیق می‌توانند سرمایه‌های خارجی را برای گسترش صنعت صادرات‌گرا، انتقال تکنولوژی و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب به کار برند و اقتصاد بسته و تاکارآزی داخل را به اقتصاد بین‌المللی گره بزنند. بنابراین ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری، می‌تواند به عنوان یک شانس سریع و عملی راهی میانبر برای تحقق اهدافی چون جذب سرمایه‌های داخلی و خروج صنعتی شدن سریع به منظور توسعه صادرات غیرنفتی مورد استفاده گردند.

تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد که مناطق آزاد پلی میان اقتصاد داخلی و جهانی با جهت‌گیری تولیدی، صادراتی، انتقال تکنولوژی و رشد و توسعه اقتصادی بوده است. در واقع، مناطق آزاد تجاری–صنعتی در کشورهای در حال توسعه، ابزار توسعه اقتصادی و شیفته کل اقتصاد در نظر گرفته می‌شوند نه منطقه‌ای صرفاً تجاری. کشورهای موفق، مناطق آزاد را وسیله‌ای برای ورود به بازار جهانی و بهره‌گیری از برتری‌های نسبی در بازرگانی بین‌المللی می‌دانند و امیدوار هستند مناطق مذکور باری‌دهنده آنان در رهایی از فقر و عقب‌ماندگی باشند. تکنولوژی، مدیریت و سرمایه را به کشور آنها وارد کنند و عملکرد داخلی را با عوامل کاهش و دانش علمی خارجی تلقیق نمایند و سرانجام کشور را در مسیر توسعه صنعتی در درازمدت در رده کشورهای توسعه یافته و صنعتی قرار دهند.

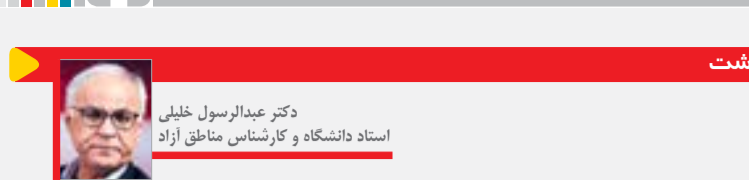
برای نیز در برنامه اول و دوم توسعه اقتصادی–اجتماعی، هدف داشت که به دنبال تأییدکردن نقش مناطق آزاد کشور و استفاده موثر از این مناطق برای توسعه صادرات و نیز صادرات مجدد با انگیزه تحقق استراتژی توسعه صادرات غیرنفتی بوده است. دولت در برنامه‌های سوم و چهارم دول تلاش کرده است تا مناطق آزاد کشور به تدریج، به اهداف اولیه تاسیس (قانون شهرومراه ۱۳۷۱) دست یابند. تمین کاربری‌های مناطق آزاد در برنامه سوم نشان می‌دهد که دولت به تدریج به دنبال رقابت و استفاده هدفمند از این مناطق در مقایسه با مناطق آزاد کشورهای همسایه و موضوع غنویت در سازمان‌تجارت جهانی بوده است.

اکنون که دولت به تلاش برای ترمیم مهار تورم و ایجاد اشتغال این کشور، جهت‌گیری استراتژیک باید در تعیین کاربری‌های مناطق آزاد با توجه به شرایط فعلی این مناطق باشد. تأکید اصلی ایران با رعایت ضوابط پولی و بانکی مناطق آزاد تجاری ایجاد واحدهای کسب و شمه از بانک‌های متجبر جهانی در مناطق آزاد تلاش کند تا نقل و انتقال بخشی از وجه ارزی توسط دستگاه‌های اجرایی از طریق همان بانک‌های خارجی مجاز و تسهیل شود.

یادداشت

یادداشت

یادداشت

دکتر عبدالرسول خلیلی

استاد دانشگاه و کارشناس مناطق آزاد

تعامل اقتصاد مناطق آزاد با دنیای خارج

ظرفیت‌سازی برای مناطق آزاد ازجمله مهم‌ترین فرصت اقتصادی کشور در جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. با توجه به فرصت‌های مناسبی که برای تحول در اقتصاد کشور وجود دارد، رصد کردن تحولات بین‌المللی و فرصت‌های ناشی از آن از اهمیت خاصی برخوردار است.

بر این اساس، می‌توان از فرصت‌های اقتصادی و سرمایه گذاری در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با هدف جذب سرمایه گذاری بهره‌گرفت. در حال حاضر مناطق آزاد تجاری–صنعتی و ویژه اقتصادی فرصت بزرگی برای توسعه اقتصاد کشور محسوب می‌شوند. نقشه راه این مناطق در عمل توجه به صادرات، جذب گردشگری، پایلوت طرح‌ها و ایجاد بانک‌های خارجی است. ذکر این اولویت‌ها نشان می‌دهد که تأکید بر مطالعه و طراحی پروژه‌های ضروری زیربنایی از طریق تأمین منابع مالی به صورت فاینانس خارجی که ازجمله پروژه‌های ضروری برای استفاده از فرصت‌های ناشی از جذب سرمایه‌گذاری می‌باشد، بسیار حائز اهمیت است. به واقع بخش تأمین منابع مالی خارجی در بند۱۱ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی از حلقه‌های مفقوده مناطق آزاد است که باید از راه جذب سرمایه‌گذاری خارجی و با مشارکت بخش خصوصی و داخلی انجام شوند و دولت نیز در این زمینه کمک کند. ازجمله مواردی که خلاقانه ناشی از اجابت فعالیت‌های برون‌گرا در این مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در مقایسه با مناطق آزاد موفق دنیا نشان می‌پوشاند را می‌توان از طریق آن بر کرد. تأکید و اولویت ایجاد بانک‌های خارجی، در واقع بر کردن این حقاره به مثابه یک اپراولویت اقتصادی است که باید مورد توجه بانک مرکزی قرار گیرد.

واقعیت آن است که مناطق آزاد، یک اهرم اقتصادی فراملی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی است و از طریق آن است که می‌توان اقدام و عمل را در حوزه تولید و اشتغال با هدف برون‌گرایی اقتصاد محقق کرد و کارهای موجود را در حوزه‌های زیرساختی و زیربنایی پیشرفته متناسب با رویکرد توسعه از منظر جذب منابع مالی خارجی و مشارکتی با سرمایه‌گذاران ایرانی مرتفع ساخت.

نگاه به مناطق آزاد مستلزم فرصت‌سازی‌های بیرونی از طریق ظرفیت‌سازی‌های داخلی با اتخاذ یک دیپلماسی اقتصادی و تجاری با کشورهای پیرامونی است که براساس مدل توسعه فراملی می‌تواند در دوره‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، اهداف جذب بازارهای هدف کشورهای منطقه‌ای و بین‌المللی را که به طور طبیعی بازاری مناسب برای صادرات کالاهای ایرانی‌اند، تأمین کند.

امروزه توسعه مناطق آزاد از منظر بین‌المللی بسیار حائز اهمیت است. جذب زیرساخت‌های امری در دسترس تأمین شدن در مناطق آزاد و ازجمله فعالیت‌های اقتصادی در بخش اقتصادی سفارت‌خانه‌های کشور در خارج مورد توجه قرار گیرد، زیرا دستیابی به بازارهای رقابتی خارجی با ساز و کارهای بازار داخلی به کلی متفاوت است. از این رو، فعالیت‌های توسعه‌ای و تقویت تاسیسات زیرساختی پیشرفته از الزامات جذب سرمایه‌گذاری خارجی باید نگاهش متفاوت را در مناطق آزاد و ویژه به وجود آورد. یعنی نگاه‌های تاثیرگذار برای جذب بازار که از مهم‌ترین اهداف اقتصادی کشورهای به شمار می‌رود.

با رویکرد جدید در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، به نظر می‌رسد ارتباطات خارجی با مناطق آزاد موفق دنیا در آسیا و اروپا و آمریکا باید گسترش اساسی پیدا کند. البته استفاده از امکانات و ظرفیت‌های وزارت خارجه در این زمینه بسیار راهگشا خواهد بود؛ آن چنانکه باید بتوان فرصت‌های اقتصادی را پیش روی اقتصاد ایران قرار داد.

مسلم است که گسترش مناسبات سیاسی و اقتصادی با جهان با اولویت بنیادی سیاست خارجی دولت دوازدهم با گسترش همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه منطقه‌ای در موارد مهمی است که رویتن جمهوری همواره در آن یاد کرده است. دکتر روحانی سیاست خارجی را تقویت دیپلماسی اقتصادی در جهت پیشبرد سیاست‌های اقتصادی با هدف دستیابی به حضور موثر ایران در زنجیره ارزش جهانی، تسهیل جذب سرمایه، فناوری و جذب گردشگر، تقویت بازارهای صادرات کالای غیرنفتی و خدمات فنی و مهندسی، زمینه‌سازی برای حضور موثر و هدفمند بخش خصوصی در بازارهای منطقه‌ای و جهانی و نیز شناسایی فرصت‌ها و مزیت‌های نسبی یاد کرده که باید در صدد برنامه‌های دولت در مناطق آزاد و ویژه قرار گرفته شود و ابتکارهای جدیدی را به صورت پایلوت، طرحی و اجرایی‌شود. رئیس‌جمهور خواهام آوردن شرایط لازم برای افزایش ارتباطات اقتصادی با کشورهای مختلف دنیا است و این اولویت مناطق آزاد

و ویژه اقتصادی کشور در حال حاضر است. امکان بهره‌برداری از ویژگی‌های جغرافیایی، شرایط و رقابت‌های سیاسی–اقتصادی موجود در مناطق آزاد تجاری–صنعتی بین‌المللی و برتری‌های نسبی در انداختن پایلوت در حوزه اقتصاد با هدف توسعه تعامل با جهان و منطقه و در راستای جذب سرمایه، فناوری و جذب گردشگری و گسترش بازارهای صادراتی برای محصولات ایرانی و خدمات فنی و مهندسی را با همکاری وزیر امور اقتصادی و دارایی و سایر وزرا، رؤسای سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی یادآور شده بود. براساس این دستور بود که تشکیل معاونت اقتصادی در وزارت امور خارجه شکل گرفت تا تمامی سفارت‌خانه‌ها پاسخگوی معاونت جدید در وزارت امور خارجه باشند.

اصلی‌ترین هدف وزارت امور خارجه برچپ تشکیل معاونت اقتصادی نیز نقش‌آفرینی در حوزه اقتصاد بین‌المللی در قالب معرفی توانمندی‌های اقتصادی داخلی به خارج کشور و فراهم آوردن امکانات کشورهای خارج برای نگاه‌های اقتصادی داخلی بود که مناطق آزاد و ویژه ازجمله آن هستند. ضمن آنکه باید به تحکیم اقتصاد داخلی با اولویت‌های رئیس‌جمهور در مناطق آزاد توجه اساسی کرد. وزارت امور خارجه در ۱۳مشال گذشته به دلایل شرایط بیشتر جهت‌گیری سیاسی و امنیتی داشته و کمتر به موضوع اقتصادی به منزله فرصت‌سازی برای بازپوریی سیاسی و امنیتی داشته و توجه به موضوع اقتصادی در مناطق آزاد به عنوان اولویت اقتصادی و دارایی و ایران و ازجمله مناطق آزاد و ویژه توجه کرده است و اکنون باید در حوزه بازرسازی برای صادرات کالاهای ایرانی، خدمات فنی و مهندسی، نیروی کار و فرصت سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی توجه اکید داشته باشد تا اقتصاد این مناطق مقاوم شده و راهگشایی برای رفع تنگنای تحریم ایران باشد. به علاوه، مناطق آزاد یکی از ساز و کارهای مقابله با تحریم و مبادلات بدون انتقال ارز در حوزه واردات کالا است که توجه بانک مرکزی حائز اهمیت است.

آنچه امروز در مناطق آزاد تجاری–صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی در صورت توسعه و کسب و کار مدیریتی و مبارزه خواهد داشت که بتواند با استفاده از شیوه‌های نوین، رسیدن به اهداف مناطق اقتصادی کشورهای خارج، جذب فناوری پیشرفته و ورود گردشگران خارجی می‌باشد. از طریق این راهکارها است که می‌توان نیروی جدید و متخصص را که از الزامات توجه به اقتصاد بین‌الملل و تجارت خارجی است، جذب کرد و به علاوه آموزش کارکنان در دوره‌های آموزشی مختلف

در مراقبت در اجرای استراتژی‌ها با توجه به اهداف جانگانه هر یک از این مناطق در آزاد تجاری–صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی در صورت توسعه و کسب و کار مدیریتی و مبارزه خواهد داشت که بتواند با استفاده از شیوه‌های نوین، رسیدن به اهداف مناطق اقتصادی کشورهای خارج، جذب فناوری پیشرفته و ورود گردشگران خارجی می‌باشد. از طریق این راهکارها است که می‌توان نیروی جدید و متخصص را که از الزامات توجه به اقتصاد بین‌الملل و تجارت خارجی است، جذب کرد و به علاوه آموزش کارکنان در دوره‌های آموزشی مختلف

در مراقبت در اجرای استراتژی‌ها با توجه به

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار اظهار کرد:

بازسازی و ساخت مدارس سیل زده، ماموریت سازمان منطقه آزاد چابهار

گزارش:

محمد جواد صادقی

برای اجرای هر چه بهتر مسئولیت اجتماعی در سازمان منطقه آزاد چابهار، سند مسئولیت اجتماعی تعریف شده و حمایت از برنامه‌های ورزشی، کاهش آسیب‌های اجتماعی، بهداشت و درمان و نیز برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی در دستور کار این سازمان می‌باشد.

یکی از عوامل مهم در رشد و پیشرفت مناطق آزاد، توجه به توسعه متوازن در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی به صورت هم‌زمان است. در همین راستا، سازمان منطقه آزاد چابهار به عنوان یکی از موفق‌ترین مناطق در زمینه تلاش در حوزه مسئولیت اجتماعی شناخته می‌شود.

در جهت اهداف راهبردی که برای مناطق آزاد تعریف شده، منطقه آزاد چابهار چهار هدف راهبردی را تعریف کرده است که شامل کمک به تأمین رشد و پویایی، اقتصاد مقاومتی، کمک به تنوع‌بخشی به پیوندهای اقتصادی، توسعه و تسریع عمران و آبادانی منطقه‌ای و توانمندسازی جامعه محلی در زمینه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی می‌باشد.

سازمان منطقه آزاد چابهار در راستای این راهبردها که توسط دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی تعریف شده است، بهترین گزینه را در تدوین یک سند دیده است که براساس آن راه را ادامه داده تا به نتایج مورد نظر دست یابد که با مشارکت دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، قراردادی جهت تدوین سند مسئولیت اجتماعی و نقشه راه و برنامه عملیاتی استقرار استراتژی شرکتی در منطقه آزاد چابهار منعقد گردید که در چند فاز تهیه شده و فاز اول آن که مطالعاتی بوده به اتمام رسیده و وارد فاز اجرایی شده است.

اولویت این سند در بحث‌های آموزش، بهداشت، محیط زیست، توانمندسازی جامعه محلی و... است. در این راستا در حوزه اجتماعی دو ردیف بودجه‌ای در سازمان منطقه آزاد چابهار تعریف شده است که یک ردیف پرداخت‌های فرهنگی و اجتماعی می‌باشد. در این بخش، پرداخت‌هایی برای سازمان‌های مردم نهاد، حمایت از برنامه‌های ورزشی، کاهش آسیب‌های اجتماعی، بهداشت و درمان، برنامه‌های فرهنگی اجتماعی انجام می‌گردد. ردیف دیگر به نام کمک به نهادهای حمایتی است که براساس قانون، مناطق آزاد محل هستند یک درصد از درآمد عوارض از مکلف ورود و خروج کالا و مسافر را برای کمک به اداره بهداشتی و کمیته امداد در نظر بگیرند که بخشی از نیازمندی‌های‌شان را با این هزینه انجام دهند.

توجه ویژه به آموزش و زیرساخت‌های آموزشی

در بخش آموزش دو بخش شامل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در این سازمان در نظر گرفته شده است. در بخش نرم‌افزاری، برنامه‌های جامع و کامل برای معلمان، اساتید و دانش‌آموزان وجود دارد که موضوعاتی مانند توانمندسازی معلمان و کلاس‌های تقویتی برای دانش‌آموزان را در برمی‌گیرد. این حوزه بیشتر در حوزه معاونت فرهنگی سازمان منطقه آزاد چابهار است.

همچنین حوزه سخت‌افزاری، آموزش در راستای مسئولیت‌های معاونت اجتماعی است و شامل توسعه زیرساخت‌های آموزشی و... می‌شود. در سال ۱۳۹۷ قراردادی با سازمان نوسازی مدارس منعقد شد تا به موجب آن با همکاری منطقه آزاد چابهار، ۱۳ مدرسه در مناطق محروم چابهار، شهرستان کنارک و منطقه دشتیاری بازسازی و نوسازی شود. هرچند سال‌های قبل هم در مناطق محروم ساخت مدرسه و نوسازی در دستور کار سازمان منطقه آزاد چابهار بوده و در سال‌های ۷۲ و ۷۳ این سازمان در حدود ۲۵ مدرسه ساخته بود، اما امروز با نگاه ویژه‌ای که مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار جناب آقای کردی داشته‌اند، این موضوع به طور خاص دنبال می‌شود و در همراهی با جاری چند مدرسه در این منطقه افتتاح شد. سال‌های گذشته نیز در حاشیه چابهار وجود دارد که بازسازی و بهسازی شده‌اند، یا توسعه پیدا کرده‌اند. همچنین با کمک خیرین، لوازم التحریر، لوازم سرامیسی و یا آموزشی، ورزشی و... برای این مدارس تهیه شده است.

پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی

با توجه به هم‌مرز بودن چابهار با دو کشور افغانستان و پاکستان، یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد توجه سازمان منطقه آزاد چابهار، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی است. با مشارکت سازمان‌های مردم نهاد، مرکز پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و پایگاه سلامت اجتماعی راه‌اندازی شده است. مرکز پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی به صورت رایگان به محلات مختلف شهر سرکشی می‌کند

و آموزش‌های لازم به خانواده‌ها، نوجوانان، جوانان و... را می‌دهد و پایگاه‌های سلامت اجتماعی نیز که در روستاها و محلات وجود دارد، برنامه‌های مختلفی مانند کارگاه‌های آموزشی و اردوهای دانش‌آموزی و... را پیگیری می‌کند.

توانمندسازی زنان

سازمان منطقه آزاد چابهار در بحث توانمندسازی زنان اقدام به خرید دار قالی برای آموزش و اشتغال زنان سرپرست خانواده کرده تا بتوانند با هنر خود و بافت تابلو فرش، مشغول به فعالیت شوند و در زمان کمتر بتوانند سود بیشتری دریافت کنند.

توانمندسازی معلولین

همچنین این سازمان در برنامه‌های موسسه خیریه «آوای روشنائی» که مربوط به توانمندسازی نابینایان است و نیز در برگزاری روز جهانی نابینایان برای اولین بار در چابهار مشارکت داشته است و توانسته با دعوت از اساتید و مربیان کشوری برای آموزش نابینایان کمک بگیرد؛ چراکه بسیاری از نابینایان در این منطقه توانایی استفاده از خط بریل را نداشتند و نمی‌توانستند با کامپیوتر کار کنند که به این ترتیب آموزش‌های لازم به آنها داده شده است.

توانمندسازی معتمدان

مرکزهای سرپناه شبانه و کمپ‌ها ترک اعتیاد برای کمک به افراد معتمد و یا بی‌سرپناه از سوی سازمان منطقه آزاد چابهار در نظر گرفته شده که خدمات خوبی را شامل ملزومات بهداشتی، غذای گرم و... به آنها ارائه می‌دهند. در همین راستا برای افرادی که تصمیم به ترک گرفته باشند، شرایط برای رفتن به کمپ‌های ترک اعتیاد مهیا می‌شود.

اشتغال

اداره اشتغال به صورت مجزا از معاونت اجتماعی سازمان مشغول به فعالیت است و منطقه آزاد چابهار تفاهم‌نامه‌ای با صندوق کارآفرینی امید منعقد کرده و با سپرده‌گذاری در این صندوق، به طرح‌هایی که کارآفرینی برای روستاها و شهرهای چابهار دارد، برای ایجاد اشتغال نیز تمام افرادی که جویای کار هستند، از طریق اداره کار به شرکت‌های تابعه معرفی می‌شوند و با اولویت معرفی سرپرست‌های خانواده، برای افراد اشتغال‌زایی می‌شود و از همین طریق به تولید ملی هم کمک شده و بسیاری از تولیدات از سوی همین افراد در منطقه انجام می‌گردد.

بهداشت

یکی از نیازمندی‌های اصلی چابهار، امکانات بهداشتی است که از نظر سرانه و آمار بهداشتی و بیمارستانی ضعیف است. در سال گذشته سازمان منطقه آزاد چابهار با وزارت بهداشت و درمان مشارکت کرده و در حدود ۲۰ هکتار زمین در بهترین نقطه منطقه آزاد برای احداث بیمارستان ۵۴۰ تخته خوابه احداث شده است. خرید تانکر آب ۱۲ هزار لیتری برای آبرسانی آب به روستاها و آمبولانس مجهز به ICU، کانکس سیار دندانپزشکی برای خدمات دندانپزشکی به روستاها، بازسازی و تجهیز بیمارستان امام علی (ع) چابهار از دیگر اقدامات منطقه در حوزه بهداشت و سلامت بوده است. راه‌اندازی بخش آنژیوگرافی بیمارستان نیز از جمله فعالیت‌های حائز اهمیت سازمان منطقه آزاد چابهار در حوزه بهداشت است.

ورزش

با توجه به اینکه ورزش‌های آبی و ساحلی و ورزش کریکت در چابهار مورد استقبال بومیان و گردشگران است، سازمان منطقه آزاد چابهار دهکده ورزشی «پیل بند» را طراحی کرده است. در فاز اول ورزشگاه دو هزار نفره سرپوشیده

روستاهای شهرستان کنارک با هماهنگی هلال احمر، ارسال آب معدنی و نان، ارسال پتو توسط ۲ دستگاه وانت تویوتا با حضور خیران و تجار منطقه آزاد چابهار، ارسال پتو بار شامل ۵۰۵ کیلوگرم با حضور غرقه‌داران بازار صالحیار به منطقه دشتیاری نیز دیگر خدمات این سازمان در همان روزهای ابتدایی بود. همچنین ۲ کامیون هر کدام به مقدار ۱۰ تن انواع ملزومات شامل آب معدنی، پتو و مواد غذایی، کنسرو، برنج و خرما به مناطق سیل‌زده چابهار و کنارک ارسال گردید. سازمان منطقه آزاد چابهار در کنار اجرای طرح‌های عمرانی و اقتصادی سرمایه‌گذاری در انجام مسئولیت‌های اجتماعی از روزهای اول اقدام به جمع‌آوری کمک‌های مردمی برای مناطق سیل‌زده کرد.

همچنین، اسکان و ساماندهی امدادگران خارج استان در هتل صدف منطقه آزاد چابهار، فراهم نمودن تجهیزات آشپزی در مسجد پیامبر اعظم (ص) با مشارکت بازاریان و خیرین جهت پخت و پز غذا به صورت روزانه توسط خیرین شیرازی، اسکان و ایاب و ذهاب مقامات کشوری جهت بازدید از مناطق سیل‌زده به منظور نیازسنجی و روند امداد رسانی، ارسال محموله به روستاهای فاقد راه زمینی توسط بالگرد با مشارکت پایگاه دریایی امام علی (ع)، اعزام ماشین‌های سنگین جهت بارگیری محموله ارسال شده از تهران توسط هوایماری باربری بنیاد علوی نیز از دیگر اقدامات سازمان منطقه آزاد چابهار در روزهای بحرانی سیل در استان و منطقه بود.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار تأکید کرد:

دوباره‌سازی و تعمیر مدارس سیل‌زده در راستای مسئولیت‌های اجتماعی منطقه آزاد چابهار

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار گفت: بنا به تقسیم وظایفی که صورت گرفته، بازسازی، دوباره‌سازی و تعمیر مدارس سیل‌زده در راستای مسئولیت‌های اجتماعی را برعهده گرفتیم.

عبدالرحیم کردی اظهار داشت: در سیل اخیر ۲۸۶ مدرسه آسیب دیده و ۵۶ مدرسه نیازمند تخریب کامل و بازسازی مجدد است. وی افزود: بنا به ماموریتی که به دستگاه‌های اجرایی محول شده است و همچنین در راستای مسئولیت اجتماعی سازمان منطقه آزاد چابهار، بازسازی و تعمیر و بازگرداندن دانش‌آموزان به این مدارس را برعهده گرفتیم. رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار تصریح کرد: روند بازسازی در روزهای آینده وارد فاز عملیاتی می‌شود و در بودجه امسال و سال آینده هم مجموعاً ۱۰ میلیارد تومان برای این کار در نظر گرفته شده است که به مراتب تا پایان اختصاص داده می‌شود.

کمک ۱۰۰ میلیارد ریالی سازمان منطقه آزاد چابهار برای بازسازی مدارس سیل‌زده

همچنین مدیرعامل سازمان منطقه آزاد تأکید کرد: سازمان منطقه آزاد چابهار برای بازسازی و ساخت مجدد مدارس دچار خسارت شده مناطق سیل‌زده، مبلغ یکصد میلیارد ریال هزینه خواهد کرد. عبدالرحیم کردی در جلسه شورای آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان که با حضور وزیر آموزش و پرورش برگزار شد، گفت: در حوزه زیرساخت‌های آموزشی سازمان منطقه آزاد چابهار برای بازسازی و ساخت مجدد مدارس دچار خسارت شده مناطق سیل‌زده، مبلغ یکصد میلیارد ریال هزینه خواهد کرد. همچنین، سازمان منطقه آزاد چابهار در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی و نیز توجه همیشگی به تحصیل و آموزش کودکان و نوجوانان این منطقه، موسسه خیریه «مه‌بان گل افشان» را متولی جمع‌آوری کمک‌های نقدی از هموطنان در جهت بازسازی و ساخت مدارس سیل‌زده معرفی کرده است.

آموزش، مهم‌ترین اولویت سازمان منطقه آزاد چابهار

لازم به ذکر است، سازمان منطقه آزاد چابهار با هدف پر کردن شکاف آموزشی مدارس چابهار و نواحی همجوار آن و در راستای ایفای نقش مسئولیت اجتماعی برنامه‌ریزی‌هایی را در جهت بهبود وضعیت آموزشی در دستور کار قرار داده و اقدامات قابل توجهی در این زمینه انجام داد است. این سازمان در سال‌های اخیر و با ایفای مستمر مسئولیت اجتماعی در بخش آموزش و پرورش توانسته است گام‌هایی اثربخش را در این حوزه بردارد و از طریق برنامه‌ریزی و اجرای درست مسئولیت اجتماعی به عنوان پایه و اساس کار برای آحاد جامعه ایجاد حق نماید. همواره مفهوم والای مسئولیت اجتماعی با موضوعیت آموزش در سازمان منطقه آزاد با توجه به وضعیت نامناسب آموزش و پرورش استان خصوصاً حوزه چابهار و نواحی همجوار آن

حائز اهمیت خاص و ویژه‌ای بوده است که در ذیل به برخی از اقدامات سازمان در این بخش پرداخته شده است:

- احداث مدرسه ۸ کلاس روستای کمب
- واگذاری زمین و مشارکت جهت احداث دبیرستان دخترانه در محدوده منطقه آزاد
- واگذاری زمین جهت احداث مدرسه هوشمند تحت عنوان مفید در منطقه آزاد
- احداث مدرسه دخترانه حضرت مریم و نرسیده روستای تیس با مشارکت سازمان نوسازی مدارس
- مشارکت با مجمع خیرین مدرسه‌ساز در جهت احداث مدرسه چهار کلاس دخترانه روستای بنو اسحاق بازار
- حمایت از دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی دبیرستان دانا و توانای منطقه آزاد چابهار که از این تعداد کثیری از آنان در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی روزانه و دانشگاه‌های پذیرفته شدند
- پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانش‌آموزان روستایی و محروم از ده منطقه آموزش و پرورش جنوب استان (سرباز، راسک، دشتیاری، چابهار، کنارک، قصرقند، نیکشهر، فوج، بنت، لاشار) همراه با امکانات شبانه‌روزی به صورت رایگان در جهت فراهم کردن فضای آموزشی استاندارد برای دانش‌آموزان
- اجرای طرح توانمندسازی دبیران و عوامل آموزشی دبیرستان
- برگزاری دوره‌های تقویت کلاس‌های کنکور
- برگزاری دوره‌های تقویت کنکور
- برگزاری دوره‌های آموزشی جهت مدیران مقطع ابتدایی
- مشارکت در احداث کتابخانه رمین
- پایه‌گذاری دبیرستان دانشگاه دانا و توانا منطقه آزاد چابهار با هدف تربیت نیروی متخصص برای بخش‌های مختلف جامعه
- احداث و تجهیز کتابخانه مرکز علمی کاربردی منطقه آزاد چابهار
- مشارکت با برنامه‌های آموزش و پرورش جهت برگزاری دوره‌های تقویت بنیه علمی دانش‌آموزان پشت کنکور
- برگزاری کارگاه بالندگی و شکوفایی معلمان دوره ابتدایی شهرهای جنوب استان
- برگزاری همایش طمع خوش ریاضی
- برگزاری جشن بازگشایی مدارس و توزیع بسته‌های آموزشی در بین دانش‌آموزان
- حمایت از برنامه‌های اجتماعی موسسات مردم نهاد و خیریه‌ها با رویکرد آموزشی و توانمندسازی
- حمایت در تجهیز مدارس حاشیه شهر به ملزومات اداری و دفتری و سیستم سرمایشی از محل موجودی در انبارهای سازمان
- بورسیه ۷۵ درصد از دانش‌آموزان پذیرفته شده مدرسه دانا و توانا
- حمایت از دانشجویان بی‌بضاعت بومی جهت جلوگیری از باز ماندن از تحصیل
- حمایت از طرح پایان‌نامه فارغ‌التحصیلان بومی با موضوعیت اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مرتبط با اهداف سازمان منطقه آزاد چابهار

- برگزاری کلاس‌های آموزش‌های لازم جهت بانوان مناطق حاشیه‌نشین شهرستان چابهار در راستای طرح شناسایی مزیت پایدار کسب و کارهای خرد و ایجاد خانه‌های چابهار
- حمایت از دانشجویان نخبه بومی کم‌بضاعت (پرداخت هزینه‌های تحصیلی)
- حمایت از دانش‌آموزان مدارس استثنایی (تامین سمعک جهت دانش‌آموزان کم‌بضاعت)
- توسعه و بازسازی فضای کتابخانه مرکزی شهرستان چابهار
- تجهیز اماکن آموزشی نواحی همجوار به ملزومات آموزشی، اداری و سیستم سرمایشی و هوشمندسازی کلاس‌های آموزشی
- برگزاری کارگاه مشارکت اجتماعی دانش‌آموزی با هدف ارتقاء سرمایه اجتماعی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس با مشارکت سازمان مردم‌پهزیستی
- برگزاری کارگاه آموزشی جهت دانش‌آموزان مدارس ابتدایی، راهنمایی، دبیرستان در سطح منطقه و شهرستان با هدف جلوگیری و پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر
- فراهم کردن امکان تحصیل و پرداخت کمک هزینه تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان مستعد بومی (در قالب پرداخت شهریه و برگزاری کلاس‌های تقویت بنیه علمی)
- توزیع بسته‌های آموزشی شامل لوازم تحریر، کتب درسی و آموزشی، کتب قصه و زبان انگلیسی، البسه ورزشی و کیف مدرسه در بین روستاهای چابهار، کنارک، دشتیاری، نیکشهر
- طرح مشارکت اجتماعی دانش‌آموزی با هدف ارتقاء سرمایه اجتماعی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس با حضور نمایندگان ادارات پهزیستی کل شهرستان‌های استان سیستان و بلوچستان توسط سازمان منطقه آزاد چابهار با همکاری پهزیستی استان و موسسه مردم نهاد نبی اکرم (ص) برگزار گردید.

نگاهی به عملکرد صادراتی منطقه آزاد تجاری-صنعتی ارس:

گذر از سیل تحریم در شاهراه ضیاءالملک

گزارش:

صادق پورصادق

پل ضیاءالملک نخجوانی در جوار کاروانسرای خواجه‌نظر در منطقه آزاد ارس، نه تنها یکی از شاهکارهای معماری دنیا است، بلکه با داشتن ساختاری ویژه نظیر دفاتر گمرک، انبارهای اختصاصی، کاروانسرا و... اصلی‌ترین مسیر تجاری ایران با حوزه قفقاز و ماوراء قفقاز، علی‌الخصوص در عهد صفوی بوده است.

پل ضیاءالملک از نظر قدمت نیز به همراه پل بزرگ خدآفرین، با عنایت به ساختار ژئوتکنیکی سطح بستر رودخانه ارس و شباهت‌های معماری موجود بین این دو، به دوره ساسانی مربوط می‌شود؛ هرچند در برخی اقوال نیز پل ضیاءالملک را مربوط به دوره تیموری‌ها می‌دانند. این روایت مربوط به مهدی عباسی، کارشناس میراث فرهنگی و گردشگری ارس است.

وی همچنین می‌گوید: وجه تسمیه پل هم، به خاطر مرمت اساسی آن به دست خان نخجوان یعنی ضیاءالملک می‌باشد.

دکتر وسکانیان یکی از ایران‌شناسان معروف ارمنی که در حال حاضر هم رئیس دانشکده ایران‌شناسی دانشگاه ایروان می‌باشد، معتقد است پدیده‌های ایران در جنبه‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را بدون بینش تاریخی نمی‌توان به خوبی بررسی کرد و هر چیزی که در ایران وجود دارد، دارای پشتوانه و منطق تاریخی مهم می‌باشد.

در این راستا برای پی بردن به چرایی تبدیل منطقه جلفا به منطقه آزاد تجاری-صنعتی ارس، پل ضیاءالملک روایتگر خوبی است؛ چراکه با بررسی ساختار بنا، موقعیت جغرافیایی و سرگذشت تاریخی پل ضیاءالملک، متوجه وجود یک تفکر اقتصادی درون‌زا-برون‌گرا در پشت جریان ساخت پل و مرمت‌های گوناگون‌اش علیرغم ویرانی در کشمش‌های نظامی می‌شویم. چنانچه استواری پل ضیاءالملک توانسته بود تا همین قرون اخیر جریان اقتصادی و بازرگانی فلات بزرگ ایران را به سرزمین‌های قفقاز و ماوراء متصل نماید. یعنی حالا بعد از گذشت قرن‌ها همین تفکر راهبردی برون‌گرایی زاینده و تاریخی باعث شده است نه تنها این خطه تبدیل به یکی از مناطق آزاد پیشرو در ایران (منطقه آزاد تجاری-صنعتی ارس) شود، بلکه حتی سیل تحریم‌های بین‌المللی و چندجانبه نیز، نتوانسته توانمندی‌های تولیدی و صادراتی ارس را از کار بیندازد.

در این نوشتار با لحاظ همین چارچوب نگاه تاریخی به هویت اقتصادی منطقه و پتانسیل‌های بالقوه و بالفعل موجود آن، عملکرد اقتصادی منطقه آزاد ارس را براساس آمارهای رسمی مربوط به حوزه‌های سرمایه‌گذاری، صنعتی، کشاورزی، عمرانی و آمارهای صادراتی بررسی خواهیم کرد.

افزایش صادرات کشور نسبت به واردات در سال ۹۸

علیرغم این که پدیده ناموزون ترامپسیسم، اقتصاد و تجارت جهانی را متلاطم کرده است، اما براساس آمارهای سازمان تجارت جهانی در سال ۲۰۱۸ کشورهای جهان بیش از ۱۹ هزار و ۳۰۰ میلیارد دلار صادرات داشته‌اند و چین با بیش از ۲۰۰۰ میلیارد صادرات و سهم ۱۲٫۹ درصدی، جایگاه اول را بالاتر از آمریکا با ۸٫۶ درصد صادرات کل جهان به خود اختصاص داده است.

رتبه‌های بعدی مربوط به آلمان، ژاپن، هلند، کره، فرانسه، ایتالیا، انگلستان و... می‌باشد. ایران در سال ۲۰۱۸ با ۹۷ میلیارد دلار حدود ۵٫۰ درصد در آمار صادرات جهان و با کسر نفت حدود ۰٫۲۳ درصد شریک است.

از اوایل سال ۲۰۱۹ با اعمال تحریم‌های کامل آمریکا بر اقتصاد ایران، تولید به خاطر پایین آمدن دسترسی به مواد اولیه و صادرات به خاطر مسدود شدن خدمات مالی جهانی تحت تاثیر شدید قرار گرفت. در این شرایط همان طور که دکتر جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور در جلسه شورای عالی مناطق آزاد در روز ۲۹ مهرماه سال جاری اشاره کرد، سیاست حمایت از صادرات غیرنفتی از طریق حمایت از صادرکنندگان، تسهیل بروکراسی صادرات، تسهیل شرایط تجارت با همسایگان، نظیر تفاهم‌نامه با اتحادیه اقتصادی اوراسیا، افزایش گستره مناطق آزاد ویژه اقتصادی و حمایت از افزایش تولید و صادرات محصولات

ایرانی به کشورهای هدف مناطق آزاد را به صورت جدید مدنظر قرار داد. به همین سبب صادرات کشور در شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال ۹۷، ۲۲ درصد رشد داشته و میزان واردات کالا نیز با ۲۱٫۳ میلیارد دلار، ۴۰۰ میلیون دلار بیش از میزان صادرات بوده است. عمده‌ترین کالاهای وارداتی ایران کالاهای اساسی، مواد اولیه، ماشین‌آلات خط تولید بوده است و طبق این آمارها، کشور با وجود شرایط پیچیده تحریم به نقطه سر به سر صادرات و واردات رسیده است. هرچند تراز تجاری جزئی (۴۰۰ میلیون دلاری) مشاهده می‌شود، اما به نظر کارشناسان امر اگر این روند تا پایان سال جاری تداوم داشته باشد، نشان دهنده گام مثبت ایران برای رهایی از اقتصاد نفتی است.

اما مهم‌ترین نقطه در تحلیل آماری اقتصاد کلان ایران به نظر بعضی صاحب نظران این است که در برخی مواقع و فصول با رشد صادرات تعدادی از کالاها قیمت آن در بازار داخل به شدت افزایش یافته است و مصرف‌کننده داخلی را اذیت نموده است، مانند صادرات گوچه و سیب‌زمینی. این امر نه تنها نشان می‌دهد که تولید در ایران براساس الگوی جایگزینی واردات است و نه توسعه صادرات، بلکه با تغییر قیمت ارز و یا افزایش قیمت کالا در داخل، صادرکنندگان از طرف داخل دچار تحریم صادرات خواهند شد و بازار خود را هم از دست خواهند داد.

عملکرد صادراتی منطقه آزاد ارس در ۹ ماهه سال ۱۳۹۸

طبق آمار سازمان منطقه آزاد ارس، این منطقه با جذب سرمایه ارزی ۲۴ میلیون دلاری و سرمایه ریالی ۱۵۱۱ میلیاردی توانسته است با رشد ۵۲ درصدی در جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، مجموع صادرات خود اعم از صادرات قطعی، مجدد و صادرات به سرزمین اصلی به عدد قابل توجه ۳۲۵ میلیون دلار برساند که حاکی از ۱۰۰ درصد رشد نسبت به ۱۶۲ میلیون دلار صادرات مدت مشابه در سال ۹۷ می‌باشد. رقم واردات در این منطقه طی ۹ ماه اول سال جاری نیز ۵۸ میلیون دلار بود. بر این اساس، تراز تجاری ارس در این مدت با ۲۶۷ میلیون دلار، رشد ۱۲۷ درصدی را ثبت کرده است.

این آمار عملکرد صادراتی همان طور که بیان شد، نتیجه جذب سرمایه‌گذاری خوب و صدور بیش از ۴۸ جواز تأسیس صنعتی و صدور پروانه بهره‌برداری ۳۵ واحد صنعتی می‌باشد. در بخش کشاورزی هم ارس با ۱۰۶ هکتار سطح زیرکشت گلخانه‌ای توانسته است بیش از ۳۱ میلیون دلار صادرات داشته باشد

و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۱۳۹۸ مقدار ۲۵۰۰ تن محصول گلخانه را تولید و صادر نماید. همچنین در ارس، ۲۵۹ هکتار گلخانه در حال ساخت است و تاکنون ۱۴۰۰۰ میلیارد ریال در این عرصه سرمایه‌گذاری شده است و برای ۱۰۰۰ نفر نیز شغل مستقیم ایجاد نموده است. ارزش تولیدات باغی و زراعی ارس نیز افزون بر ۳۰۰ میلیارد تومان است و ۶۰۰۰ تن محصول از باغات و مزارع منطقه آزاد ارس محصول برداشت شده است.

در کنار سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه‌های صنعتی و کشاورزی ارس، سازمان منطقه آزاد ارس نیز به عنوان متولی تأمین و تجهیز زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری در ۹ ماهه سال جاری با بیش از ۵۹ میلیارد تومان هزینه در بخش‌های عمرانی و زیرساختی نسبت به سال ۹۷، ۱۲۷ درصد بودجه عمرانی بیشتری صرف کرده است. این در حالی است که سازمان منطقه آزاد ارس در بخش درآمدی خود با عنایت به محدودیت‌های اعمال شده بر واردات کالاهای همراه مسافر و با تضییق غیرمنصفانه «آزادی» عملکرد اقتصادی در مناطق آزاد و همچنین واریز عوارض خروجی از پایانه‌های مرزی جلفا و نوردوز به خزانه، به شدت با کمبود بودجه مواجه بوده که برای مدیریت این شرایط حداکثر صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری را مدیریت سازمان منطقه آزاد ارس اعمال کرده است.

ظرفیت‌های تولیدی و مقرون به صرفه بودن تولید در ارس

اوایل سال جاری، محسن نریمان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس در مصاحبه با رسانه‌های موضوع مهمی درخصوص اقتصاد کلان منطقه آزاد ارس گفت که نقش بسیار تاثیرگذاری در جلب نظر سرمایه‌گذاران دارد و آن مقرون به صرفه بودن تولید در این منطقه آزاد است.

همان طور که عنوان شد، تحریم با سخت کردن دو جریان تأمین مواد اولیه و ماشین‌آلات و جریان خدمات مالی، قیمت تمام‌شده و زمان را بر علیه تولیدکننده می‌نماید؛ اما در مناطق آزاد به جهت قرار گرفتن در مسیرهای ارتباطی فراسرزمینی، وجود روابط اجتماعی بین مرزی با جوامع همسایه، نبود عوارض ورود مواد اولیه و ماشین‌آلات و سهولت امکان استفاده از سیستم‌های مالی شرکای خارجی همسایه در کنار ارزان بودن انرژی و کارگر ماهر در این مناطق و آماده بودن نسبی زیرساخت‌ها، سرمایه‌گذار با شناسایی اولیه بازار، اقدام به بررسی ظرفیت‌های ارس برای تولید کالای صنعتی و غیرصنعتی در این منطقه آزاد می‌نماید.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس در مورد مقرون به صرفه بودن تولید در ارس عنوان کرد: میانگین قیمت تمام‌شده کالاهای صادراتی به خارج از کشور در منطقه آزاد ارس، یک دلار و دو سنت است و مقرون به صرفه بودن قیمت تمام‌شده کالاهای تولیدی با توجه به زیرساخت‌های موجود، دانش و فناوری شرکت‌ها و مواد اولیه موجود که در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی استحصال شده‌اند، عامل اصلی تمایل کشورهای همسایه ایران به همکاری با واحدهای تولیدی مستقر در ارس است.

به گفته نریمان، این اقلام صادراتی شامل قیر، نفت، گازوئیل، هیدروکربن، فیلم شیرینگ، انواع کیسه، طناب پلی‌اتیلن، خشکبار، نخ پلی‌استر، منسوجات، لفل، گوجه‌فرنگی، کیسه جامبوبگ، کارتخ خالی، هیدروکربن و سایر موارد است.

اولویت عمل به سیاست توسعه صادرات در منطقه آزاد ارس

در یک سال اخیر واحدهای متعددی در ارس تأسیس شده‌اند که قبل از شروع تحریم‌ها خودشان واردکننده محصولات تولیدی فعلی خود بودند، اما به خاطر نیاز بازار داخل و همین طور مزیت‌های ذاتی ارس برای تولید محصول، آمدند و در این منطقه خطوط تولید ایجاد کردند تا بازار ایران را از دست ندهند و همچنین با استفاده از موقعیت ارس احتمالاً در آینده بتوانند به بازار کشورهای همسایه نیز ورود نمایند.

این پدیده در سطح کشور همراه با حمایت از شرکت‌های دانش‌بینان مورد توجه جدی است، اما چنانچه قبلاً اشاره شد، برای حفظ بلندمدت سهم ایران از بازارهای کشورهای هدف و همسایه و حفاظت از جریان صادرات غیرنفتی در برابر شرایط بیرونی نظیر تحریم و افزایش نرخ ارز و تورم قیمت محصولات در بازار داخلی، مناطق آزاد بهترین مکان‌ها برای مدیریت تولید و صادرات به کشورهای همسایه هستند.

بنابراین ظرفیت‌های منحصر به فرد مناطق آزادی همچون منطقه آزاد ارس، همان طور که تاکنون مورد توجه قرار گرفته است بایستی منطبق با سیاست اصولی درون‌زا و برون‌گرایی اقتصاد مقاومتی و سیاست توسعه صادرات برنامه ششم توسعه کشور مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

منطق تاریخی جریان اقتصادی این منطقه نیز ایجاد می‌کند برون‌گرایی و صادرات محوری با توسعه و تجهیز شبکه‌های ارتباطی بیرونی بیشتر از تأمین نیازهای بازار داخل مدنظر باشد. این امر بدان دلیل است شرایط عمومی اقتصاد

جهانی، رشد اقتصاد چین، جریان رقابت قدرت در دنیا، سیاست‌های منطقه‌ای و عقب نشینی تدریجی و لاجرم آمریکا از منطقه و نهایتاً نیازمندی‌های ژئواکونومیک کشورهای منطقه به همدیگر باعث خواهد شد پنهان و یا آشکار ترتیبات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی منطقه و دنیا با افزوده شدن فاکتور ایران بسته شود و در این وضعیت ما از بازی بازار بسیار بیشتر از اکنون عقب خواهیم افتاد.

این موضوع به صورت خاص طی یک تحقیق مستقل با عنوان «بررسی عملکرد ارس از منظر صادرات» در سال ۱۳۹۵ توسط آقایان حسن عباسی و حسین میرزایی از اساتید مدیریت و اقتصاد دانشگاه پیام نور تهران مورد مطالعه قرار گرفته و این پژوهشگران در نتیجه بررسی خود عنوان داشته‌اند:

«بررسی و تحلیل آمار و ارقام موجود نشان داد که علیرغم زحمات، تلاش‌ها و مساعی سیاستگذاران و دست‌اندرکاران منطقه آزاد ارس، ساختارسازی و هدفمند نمودن حوزه صادرات، به مطالعه و بررسی بیشتر نیاز است. به عبارتی، آسیب‌شناسی روند گذشته و تحلیل عملکرد صادراتی این منطقه با هدف اتخاذ تدابیر لازم و ارائه راهکارهای اجرایی برای ارتقای وضع فعلی لازم است. در این راستا بازاریابی نوین، وجود تعاونی‌های بازاریابی صادرات، اختصاص هزینه‌های عمرانی و جاری برای احداث امور زیربنایی منطقه، ثبات سیاست‌های تعیین نرخ ارز و ایجاد موسسه‌های پولی و بانکی معتبر به عنوان عوامل اقتصادی، وجود تسهیلات زیربنایی آب و حامل‌های انرژی، وجود زیرساخت‌های ارتباطی مانند تلفن، اینترنت، پست و غیره، وجود زیرساخت‌های حمل و نقل، وجود زیرساخت‌های فرودگاهی، ارائه خدمات آموزشی و مشاوره صادرات، وجود انبارهای مناسب و ارائه خدمات عمومی به عنوان عوامل زیربنایی، ثبات در تصمیم‌گیری‌ها، اتخاذ استراتژی تولید و توسعه صادرات کشور، ثبات مدیریت، ساده‌سازی فرآیندهای گمرکی صادرات، خدمات برون مرزی اعم از ارائه خدمات به مشتریان اصلی، تخصیص بودجه کافی برای مناطق توسط دولت و هماهنگی و انطباق سیاست خارجی با تحولات اقتصاد بین‌الملل تحت عنوان نظام‌های مدیریتی، معافیت مالیاتی اعمال شده به منظور توسعه فعالیت‌های تولیدی، اعطاء تسهیلات بانکی با بهره‌های پایین، ارائه خدمات بیمه‌ای و معافیت عوارضی و گمرکی اعمال شده در قالب نظام‌های حقوقی؛ عرضه مواد اولیه و نیروی کار ارزان، مکان‌یابی صحیح، وضعیت سیاسی و فرهنگی کشور در عرصه‌های جهانی، ثبات اقتصادی کشور، وجود رقیبان جدی در منطقه و ثبات سیاسی کشور تحت عنوان عوامل محیطی مهم دخیل در رشد صادرات ارس به شمار می‌آیند».

برنامه‌های آتی سازمان منطقه آزاد ارس

منطقه آزاد ارس در راستای تبدیل شدن به هاب تولید و صادرات شمالغرب کشور و نقطه کانونی تنظیم مرادات تجاری با کشورهای همسایه و بهره‌گیری از مزیت‌های توافق‌نامه تجارت ترجیحی ایران-اتحادیه اوراسیا در نظر دارد در حوزه حمل و نقلی ریلی با دو پروژه شرقی-غربی ارس-اصلاندوز و ارس-چشمه‌نریا، قدم‌های محکمی بردارد؛ همچنین احداث فرودگاه ارس، دیوانده کردن مسیر زمینی جلفا-نوردوز و تجهیز مرکز لجستیک مرکز نوردوز ارس و ایجاد پل دوستی در منطقه خدآفرین با جمهوری آذربایجان از جمله اقدامات دیگر سازمان در حوزه توسعه ارتباطات است.

همچنین اختصاص ۲۵۰ هکتار دیگر به فاز گلخانه‌ای و اختصاص ۵۰ هکتار به عنوان سایت فناوری و صنایع دانش‌بنیان و تسهیل بروکراسی‌های سازمانی از دیگر اقدامات مهم ارس در حوزه تشویق تولید صادرات محور می‌باشد. اما در راستای رسیدن به این هدف برخی معضلات وجود دارد که از آن جمله می‌توان به اجرای ناقص ماده ۲۷ در مورد تفویض اختیارات نهادهای دولتی، تعمیم قوانین و محدودیت‌های سرزمین اصلی به مناطق آزاد عدم تسهیل شرایط ایجاد شعب بانک‌های خارجی، نبود تسهیلات قانونی مناسب برای استفاده از مزایای خودروهای سواری و باری پلاک مناطق آزاد برای رونق ترانزیت مسافری و باری اشاره نمود.

با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم و استاندار کاسرس اسپانیا:

تفاهم‌نامه همکاری میان ژئوپارک‌های قشم و اسپانیا به امضاء رسید

در این نمایشگاه که از روز دوم تا ششم تا بهمن ماه (۲۶-۲۷ ژانویه ۲۰۲۰) در شهر مادرید پایتخت اسپانیا برپا شد، نمایندگانی متشکل از معاون فرهنگی، گردشگری و صنایع خلاق دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و سازمان‌های مناطق آزاد تجاری-صنعتی ارس، کیش، اروند و قشم حضور داشتند و ظرفیت‌ها و توانمندی‌های این مناطق در حوزه‌های جذب توریست، سرمایه‌گذاری در بخش‌های هتلداری و مقاصد پروازی و معرفی جاذبه‌های گردشگری را به نمایش گذاشتند.

این نمایشگاه با هدف ایجاد ارتباطات مهم در سطح جهانی و با هدف توسعه راهبردهای آینده صنعت گردشگری و براساس نیازهای مخاطبان و مشتریان این صنعت هر ساله در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی IFEMA در شهر مادرید برگزار می‌شود.

«نمایشگاه فیتور اسپانیا» یکی از بزرگترین نمایشگاه‌ها در زمینه صنعت گردشگری است. شرکت‌کنندگان این نمایشگاه عمدتاً فعالان گردشگری از کشورهای آمریکای لاتین، پرتغال، اسپانیا، آفریقا و آسیا هستند که با هدف معرفی جاذبه‌های گردشگری و توسعه ارتباط بین کشورهای مختلف گرد هم می‌آیند. در واقع فیتور فرصت مناسبی را برای ارائه خدمات گردشگری، معرفی محصولاتی مانند تورهای متنوع به مقاصد مختلف و بازاریابی جهت جذب توریست در اختیار شرکت‌کنندگان قرار می‌دهد.

غرفه اصلی ژئوپارک‌های جهانی در این نمایشگاه بین‌المللی، تابلو مستقل داشت.

مدیر ژئوپارک جهانی قشم گفت: سازمان منطقه آزاد قشم و ژئوپارک جهانی این منطقه در این نمایشگاه بین‌المللی حضور پررنگ و فعالی داشت و جاذبه‌های بسیار مهم گردشگری قشم از جمله ژئوسایت‌های ژئوپارک جهانی قشم و توانمندی فعالان حوزه صنایع دستی جزیره را به مخاطبان از نقاط مختلف جهان معرفی کرد.

بنابراین گزارش، نمایشگاه فیتور ۲۰۲۰ اسپانیا، به عنوان یکی از بزرگترین و مهم‌ترین نمایشگاه‌های صنعت گردشگری در دنیا، در حالی چهلین دوره از برپایی خود را آغاز کرد که نمایندگانی از مناطق آزاد جمهوری اسلامی ایران نیز در این نمایشگاه حضور داشتند.

علیرضا امری کاظمی با اعلام این مطلب، افزود: ۱۰ کشور دارای ژئوپارک از جمله قشم در این نمایشگاه بین‌المللی حضور داشتند.

وی ادامه داد: با حضور حمیدرضا مومنی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، نشست‌های متعددی با مسئولان ژئوپارک‌های جهانی حاضر در این نمایشگاه انجام شد.

به گفته مدیر ژئوپارک جهانی قشم، امضای تفاهم‌نامه‌های مستقل با ژئوپارک‌های مختلف دنیا یکی از مهم‌ترین برنامه‌های مشارکت قشم در این نمایشگاه بین‌المللی بوده است.

امری کاظمی یادآور شد: ژئوپارک جهانی قشم به عنوان تنها ژئوپارک خاورمیانه از سوی یونسکو در

مدیران دو ژئوپارک جهانی قشم و بیوارکاس ایبورس خارا اسپانیا در نمایشگاه بین‌المللی فیتور ۲۰۲۰ به منظور توسعه ژئوتوریسم (طبیعت‌گردی) تفاهم‌نامه همکاری امضاء کردند.

این تفاهم‌نامه در حضور حمیدرضا مومنی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم و استاندار کاسرس اسپانیا (غرب)، به امضای مدیران دو ژئوپارک رسید.

تبادل اطلاعات و تجربیات، توسعه صادرات صنایع دستی هنرمندان محلی و تبادل گردشگر از جمله مواد این تفاهم‌نامه است.

ژئوپارک بیوارکاس ایبورس خارا اسپانیا یکی از ۱۵ ژئوپارک این کشور است که سال ۲۰۱۱ به عضویت ژئوپارک‌های جهانی درآمد. این ژئوپارک با جمعیتی بیش از ۱۴ هزار نفر دارای ۳۵۰۰ کیلومتر مربع مساحت می‌باشد و تاکنون ۵۰ ژئوسایت را به ثبت جهانی رسانده است.

معرفی جاذبه‌ها گردشگری و صنایع دستی قشم در نمایشگاه بین‌المللی گردشگری فیتور: درخشش ژئوپارک قشم در سرزمین ماتادورها

مدیر ژئوپارک جهانی قشم با اشاره به برگزاری نمایشگاه گردشگری فیتور ۲۰۲۰ مادرید گفت: جاذبه‌های گردشگری منحصربه‌فرد قشم و صنایع دستی جزیره در این نمایشگاه پنج روزه معرفی

با حمایت مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم صورت پذیرفت:

راهاندازی نخستین شعبه غواصی NDL روسیه در قشم

آمریکا برگزار می‌شود، موجب آشنایی هرچه بیشتر شرکت‌کنندگان با موقعیت ارزشمند قشم در حوزه‌های مختلف از جمله ورزش‌های آبی می‌شود.

به گفته آرشو، شگفتی‌های زیر آب در جزیره قشم به دلیل شرایط آب و هوایی این منطقه به هیچ وجه با آنچه در سرمای شدید در آب‌های مسکو و مناطق سیبری دیده می‌شود، قابل مقایسه نیست و ظرفیت‌های زیر آب این جزیره امتیاز ویژه برای توسعه و تقویت گردشگری دریایی است.

نماینده سازمان لیگ ملی غواصی-روسیه تاکید کرد: تا پیش از آغاز نمایشگاه غواصی مسکو، ظرفیت‌های مهم گردشگری قشم اعم از سواحل، مدارس غواصی و شگفتی‌های طبیعی و تاریخی این جزیره در قالب بروشور به دو زبان روسی و انگلیسی برای ارائه به شرکت‌کنندگان آماده خواهد شد.

شایان ذکر است، سازمان لیگ ملی غواصی-روسیه (NDL) سال ۲۰۰۳ در کشور روسیه تاسیس شد و نخستین دفتر نمایندگی این موسسه در ایران نیز با حمایت مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در این جزیره راه‌اندازی شد.

راه‌اندازی نمایندگی NDL در باشگاه فرهنگی-ورزشی مدرسه غواصی قشم که با تلاش مدیر ورزش و جوانان سازمان منطقه آزاد قشم محقق شده است، موجب می‌شود تا از این پس دوره‌های مختلف غواصی در سطح بین‌المللی در طول سال با حضور علاقه‌مندان از ایران و کشورهای مختلف در این مدرسه غواصی برگزار گردد.

نماینده سازمان لیگ ملی غواصی-روسیه اعلام کرد:

جزیره قشم، مقصد گردشگری ورزشی و غواصان جهانی

نماینده سازمان لیگ ملی غواصی-روسیه از قشم به عنوان منطقه‌ای ویژه برای جذب گردشگران ورزشی و غواصان جهانی نام برد.

«یان آرشو» با اعلام این مطلب گفت: شرایط آب و هوایی این جزیره به ویژه در نیمه دوم سال، موقعیت حضور گردشگران ورزشی از جمله علاقه‌مندان به ورزش‌های دریایی از نقاط مختلف جهان را دوچندان می‌کند.

نماینده سازمان لیگ ملی غواصی-روسیه ادامه داد: معرفی ظرفیت‌های جزیره قشم در نمایشگاه بین‌المللی غواصی مسکو که با حضور فعالان حوزه غواصی از قاره‌های آسیا، اروپا، آفریقا و

زیبایی‌های زیر آب آشنا شد.

حمیدرضا مومنی از ورزش به عنوان راهکاری در راستای تندرستی فرد ورزشکار و تقویت روحیه وی برای موفقیت در فعالیت‌های مختلف نام برد و افزود: موقعیت جزیره قشم ایجاب می‌کند که به ورزش در همه حوزه‌ها به ویژه ورزش‌های آبی توجه شود.

وی ادامه داد: باشگاه فرهنگی-ورزشی مدرسه غواصی قشم یکی از بهترین مدارس غواصی است که می‌تواند در آن دوره‌های مختلف این ورزش را برگزار کرد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم همچنین اظهار کرد: برای سفر به قشم نیازی به ویزا نیست و همه مراحل قانونی برای گردشگران ورزشکاران در فرودگاه بین‌المللی این منطقه انجام می‌شود.

نماینده سازمان لیگ ملی غواصی-روسیه (NDL) در دیدار با حمیدرضا مومنی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از راه‌اندازی نخستین نمایندگی این سازمان در ایران به صورت رسمی و قانونی در جزیره قشم ابراز خرسندی کرد.

«یان آرشو» در این دیدار با اشاره به موقعیت خوب قشم در حوزه غواصی، اعلام کرد: بسیار خرسندم که با حمایت شما، نخستین نمایندگی NDL در کشور ایران در جزیره قشم راه‌اندازی شده است.

وی، با ارائه گزارشی از فعالیت‌های این سازمان در کشورهای مختلف جهان از جمله در شماری از کشورهای حاشیه خلیج فارس، افزود: مدارس غواصی موجود در قشم نشان از ظرفیت خوب این منطقه در حوزه ورزش‌های دریایی به ویژه غواصی دارد.

نماینده سازمان لیگ ملی غواصی-روسیه اظهار داشت: راه‌اندازی این نمایندگی در قشم به حوزه توسعه گردشگری ورزشی این جزیره با کشورهای دیگر که دارای نمایندگی از NDL هستند، کمک خواهد کرد.

آرشو با اعلام اینکه نمایشگاه غواصی مسکو از ۶ تا ۹ فوریه (۱۷ تا ۲۰ بهمن ماه) برگزار می‌شود، افزود: در غرفه اصلی این رویداد ورزشی جاذبه‌های منحصربه‌فرد جزیره قشم با هدف جذب گردشگران برای سفر به این منطقه معرفی خواهد شد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم هم در این دیدار، اظهار داشت: غواصی از جمله ورزش‌هایی است که در حین انجام آن، می‌تواند با دنیایی از

اخبار منطقه آزاد قشم

در نشست مشترک حمیدرضا مومنی با رئیس فدراسیون کوهنوردی مطرح شد:

تبدیل قشم به قطب ورزش غارنوردی در جهان

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در دیدار با رئیس فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی کشور بر توسعه گردشگری ورزشی قشم بر مبنای توانمندی‌های جزیره تاکید کرد.

در دیدار حمیدرضا مومنی با رضا زارعی که در دفتر سازمان منطقه آزاد قشم در تهران برگزار شد، ظرفیت‌های جزیره قشم در حوزه غارنوردی، کوهنوردی، سنگنوردی و ورزش‌های همگانی مورد بررسی قرار گرفت.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با تاکید بر لزوم تمرکز و توسعه ورزش جزیره بر قابلیت‌های موجود بیان داشت: وجود غار نمکدان به عنوان یک سایت بین‌المللی، درمانی و گردشگری، ظرفیتی است که مختص جزیره قشم می‌باشد.

وی همچنین به مزیت‌های دریا و کوه در جزیره اشاره کرد و گفت: توسعه ورزش‌های همگانی با نیم‌نگاهی به ورزش‌های تخصصی و زمینه‌سازی برای حضور گردشگران ورزشی داخلی و خارجی از مهم‌ترین اهداف این مجموعه در بخش ورزشی است.

مومنی از پیگیری‌های سازمان منطقه آزاد قشم برای راه‌اندازی یک دهکده ورزشی خبر داد و افزود: امیدواریم با ساخت این دهکده، بتوانیم میزبان اردوهای ورزشی با محوریت ورود ورزشکاران کشورهای همسایه و مناطق سردسیر کشور باشیم. وی همچنین بر تاثیر آموزش دوره‌های غارنوردی برای پیشرفت کار راهنمایان گردشگری جزیره تاکید کرد و عنوان داشت: استانداردسازی و ارتقاء خدمات کاشانه‌های مهمان، اولویت برنامه‌های گردشگری امسال منطقه آزاد قشم است و برگزاری این دوره‌ها می‌تواند به عنوان یکی از جلوه‌های ارتقاء خدمات در این حوزه به حساب بیاید.

جزیره قشم، خاستگاه گردشگری مناطق آزاد کشور

رئیس فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی جمهوری اسلامی ایران نیز با اشاره به تلاش‌های منطقه آزاد قشم در توسعه گردشگری ورزشی اظهار کرد: گردشگری در جزیره قشم نسبت به سایر مناطق نهادینه شده است.

رضا زارعی به پتانسیل‌های ویژه منطقه مانند غار نمکدان اشاره کرد و ادامه داد: برگزاری دوره‌های غارپیمایی و غارنوردی بین‌المللی و توسعه ورزش سنگنوردی با توجه به وجود صخره‌های ساحلی در جزیره بخشی از فعالیت‌های هیات کوهنوردی و صعودهای ورزشی سازمان منطقه آزاد قشم خواهد بود. وی از برگزاری دوره‌های آموزشی توسط هیات کوهنوردی و صعودهای ورزشی سازمان منطقه آزاد قشم به عنوان یک ظرفیت برای اشتغال‌زایی جوانان علاقه‌مند یاد کرد و گفت: پرورش راهنمایان طبیعت‌گردی با محوریت غارنوردی و غارشناسی، زمینه‌ساز اشتغال برای بومیان منطقه و پرورش نیروی انسانی ماهر است.

رئیس فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی کشور از هماهنگی‌های انجام شده برای برگزاری نخستین دوره غارپیمایی و غارنوردی در منطقه آزاد قشم خبر داد و افزود: قشم علاوه بر داشتن غار نمکدان، سواحل صخره‌ای مناسبی برای توسعه ورزش سنگنوردی دارد.

در این دیدار، محمدسعید موسایی باغستانی رئیس هیات کوهنوردی و صعودهای ورزشی سازمان منطقه آزاد قشم نیز با ارائه چشم‌اندازی از برنامه‌های آتی این هیات، به بیان پتانسیل‌های جزیره پرداخت.

تبدیل قشم به قطب ورزش غارنوردی در جهان، برگزاری همایش بین‌المللی غارنوردی، تهیه نخستین فیلم مستند از غارنمکدان قشم با حضور غارنوردان برجسته دنیا، تحقیقات علمی و پزشکی درخصوص نمک درمانی، برگزاری دوره‌های غارنوردی، سنگ‌نوردی، طبیعت‌گردی، شناسایی نقاط دپ واتر، راه‌اندازی تیم ویژه پزشکی و امداد و نجات، اجرای برنامه صعودهای داخلی و برون‌مرزی و برنامه‌های همگانی مانند ساحل‌نوردی ... از برنامه‌هایی است که توسط رئیس هیات کوهنوردی و صعودهای ورزشی سازمان منطقه آزاد قشم در این جلسه عنوان شد.

گفتنی است، در این دیدار علاوه بر حمیدرضا مومنی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم و رضا زارعی رئیس فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی جمهوری اسلامی ایران، علی یدقار مشاور عالی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، محمد نصیری رئیس کارگروه هیماپلایانوردی فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی کشور و محمدسعید موسایی رئیس هیات کوهنوردی و صعودهای ورزشی سازمان منطقه آزاد قشم نیز حضور داشتند.

برگزاری سومین نمایشگاه بین‌المللی شیلات، آبزیان و صنایع وابسته قشم:

قشم، نخستین منطقه کشور در استفاده از روش پرورش میگوی متراکم

در سالن نمایشگاه‌های بین‌المللی این منطقه با اهدای لوح سپاس به شرکت‌کنندگان، به کار خود پایان داد.

در مراسم اختتامیه این نمایشگاه بین‌المللی از ۳۳ شرکت از جمله ۶ شرکت خارجی از کشورهای فرانسه، دانمارک، ترکیه، کره جنوبی، چین و مالزی و ۱۵ شرکت صنایع شیلاتی جزیره قشم، تجلیل شد.

شرکت‌کنندگان این نمایشگاه که در حوزه‌های مختلف صنایع شیلاتی فعالیت دارند، توانمندی‌های خود را در این نمایشگاه بین‌المللی از جمله در زمینه پرورش میگو، تولید ماهی خشک و غذای آبزیان به نمایش گذاشتند.

گفتنی است، سازمان منطقه آزاد قشم در راستای تحقق سهم این جزیره برای تولید ۸۴ هزار تن ماهی در قفس براساس برنامه ششم توسعه کشور، از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی علاقه‌مند در این بخش و در حوزه‌های فرآوری و بسته‌بندی آبزیان حمایت می‌کند.

تولید ماهی خشک و غذای آبزیان فعالیت دارند. وی از فعالیت‌های این منطقه در زمینه جذب سرمایه‌گذار برای تکمیل زنجیره ارزش صنایع شیلاتی خبر داد و گفت: برای حمایت از سرمایه‌گذاران علاقه‌مند در این حوزه به ویژه در بخش فرآوری و بسته‌بندی آبزیان آماده همکاری هستیم.

محسن یکتاپور، مدیرکل شیلات استان هرمزگان نیز با اشاره به مزیت برپایی این نمایشگاه در جزیره، بیان داشت: معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری منطقه آزاد قشم در حوزه آبزیان، آشنایی با آخرین فناوری‌های روز، برگزاری کارگاه‌های آموزشی با محوریت شیلات و تمهیدات لازم برای برقراری تماس مستقیم با فعالان داخلی و خارجی این صنعت از مزایای مهم برپایی این نمایشگاه بود.

تجلیل از ۳۳ شرکت‌کننده نمایشگاه بین‌المللی شیلات قشم

سومین نمایشگاه بین‌المللی شیلات، آبزیان و صنایع وابسته در قشم پس از سه روز برپایی

به گفته عباسیان، قشم هم‌اکنون رتبه نخست تولید میگو در واحد سطح را در کشور به نام خود به ثبت رسانده است و در زمینه تولید و صادرات ماهی خشک نیز بسیار موفق عمل کرده است. مدیر شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم نیز به حضور ۳۳ شرکت فعال در زمینه صنایع شیلاتی در این نمایشگاه اشاره کرد و گفت: از این بین، ۴ شرکت به نمایندگی از کشورهای فرانسه، مالزی، چین، کره و دانمارک نیز حضور داشتند.

حامد عبدالمی افزود: ۱۵ شرکت حاضر در نمایشگاه نیز از فعالان این صنعت در جزیره قشم بودند که عمدتاً در زمینه پرورش میگو و شیلات کشور تبدیل می‌کند.